AGYÖNGYÖSI BERZE NAGY JÁNOS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2021

Tartalomjegyzék

AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS ALAPADATOK 5

AZ ISKOLA NEVE, CÍME, OM AZONOSÍTÓJA 5
AZ INTÉZMÉNY FENNTARTÓJA 5

A GYÖNGYÖSI BERZE NAGY JÁNOS GIMNÁZIUM NEVELÉSI PROGRAMJA 9

A GYÖNGYÖSI GIMNÁZIUM 9
ALAPELVEK ÉS CÉLOK 9
Általános alapelveink 9
Az iskolánk nevelő-oktató munkájának céljai 10
A céljaink eléréséért végzendő feladatok 10
A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA 11
A pedagógusok helyi intézményi feladatai 11
Az osztályfőnöki munka tartalma 11
A GIMNÁZIUMOT ELVÉGZŐ TANULÓKKAL SZEMBENI ELVÁRÁSAINK 12
NEVELŐ MUNKÁNKAT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK, NEVELÉSI MÓDSZEREK 12
A meggyőzés, a felvilágosítás, tudatosítás módszerei 12
A tevékenység megszervezésének módszerei 12
A magatartásra ható módszerek 12
Országos mérés, értékelés 12
BŰNMEGELŐZÉS, BIZTONSÁG 13
Belső intézkedések 13
Külső intézkedések 13
Közös intézkedések 13
ESÉLYEGYENLŐSÉG 13
EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS 13
A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 14
KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS 15
Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei 15
Szervezett tanulói közösségeink 15
A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink 16
SZERVEZETI KULTÚRÁNK FEJLESZTÉSÉNEK ESZKÖZRENDSZERE 16
Hagyományőrzés, a gimnáziumhoz tartozás tudatának erősítése 16
Diákönkormányzat 19
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje 19
A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK 19
Tehetséggondozó és szakköri foglalkozások 20
PÁLYAORIENTÁCIÓ 20
MINŐSÍTETT TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY 21
VERSENYEK, VETÉLKEDŐK 23
Iskolai könyvtár 23
Iskolai túranap 23
Ajánlott (nem kötelező) tanórán kívüli nevelési-oktatási lehetőségek 23
Iskolai sportélet 24
Hit- és vallásoktatás 24
A kötelező tanórákon kívül igénybe vehető iskolai foglalkozások, szolgáltatások 25
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE 25
A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenység 25
Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása 25
GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM 28
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység 29
A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK KÖZTI INFORMÁCIÓÁRAMLÁS RENDJE 30

A GYÖNGYÖSI BERZE NAGY JÁNOS GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE 35

A GIMNÁZIUM ÁLTAL VÁLASZTOTT KERETTANTERV 35
A KERETTANTERVI ÓRASZÁMOK FELETTI FOGLALKOZÁSOK TANANYAGA 35

A TANKÖNYVEK, SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK MEGVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI ... 35
AZ ISKOLA KIEMELT PEDAGÓGIAI FELADATAI ... 35
MINDENNAPOS TESTNEVELÉS A GIMNÁZIUMBAN ... 36
VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK ÉS FOGLALKOZÁSOK ... 37
A GIMNÁZIUMBAN VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK ... 38
AZ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK TÉMAKÖREI ... 38
AZ INTÉZMÉNY KÉPZÉSI FORMÁI ... 38
A nyolcosztályos gimnáziumi képzés ... 38
A négyosztályos gimnáziumi képzés ... 38
AZ ISKOLÁBA VALÓ FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL FELTÉTELEI ... 39
A szóbeli felvételi vizsga követelményei ... 39
Eljárás a felvételi rangsorok kialakításakor azonos pontszám esetén ... 39
Más iskolából való átvétel ... 39
A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI ... 39
A CSOPORTBA SOROLÁS ELVEI ... 40
ÉRTÉKELÉS ... 40
A magatartási osztályzat tartalmának követelményei ... 40
A szorgalmi osztályzat tartalmának követelményei ... 41
Az elbírálás további szempontjai ... 41
A tantárgyak teljesítésének elbírálása ... 42
AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁSOK FORMÁI, RENDJE, KORLÁTAI, ARÁNYAI, PÓTLÁSÁNAK SZABÁLYAI. 43
AZ OTTHONI ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI ... 43
A TANÉV IDŐBEOSZTÁSA ... 44
A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI ... 44
FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK ÉS FOKOZATAIK ... 45
TANTERVI ÓRAHÁLÓ ... 46
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK ... 48
KÖZZÉTÉTEL ... 48
1. SZ. MELLÉKLET: ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK ... 49
Akcióterv és megvalósulás ... 49
2. SZ. MELLÉKLET: EGÉSZSÉGNEVELÉSI, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM ... 51
Az egészségnevelés céljai és feladatai ... 51
Az egészségnevelés színterei az iskolánkban ... 51
Feladataink az egészségfejlesztés területén ... 52
A tanulók fizikai állapotának mérése ... 53
Az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolai terv ... 53
3. SZ. MELLÉKLET: A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ELJÁRÁSI SZABÁLYAI ... 54
4. MELLÉKLET: NEM FORMÁLIS ÉS INFORMÁLIS TANULÁS ... 61
5. MELLÉKLET: PÁLYAORIENTÁCIÓ FEJLESZTÉSE ... 70
ELFOGADÁSI ZÁRADÉK ... 73

Az iskola működésével kapcsolatos alapadatok

Az iskola neve, címe, OM azonosítója

Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium
3200 Gyöngyös, Kossuth Lajos utca 33.
OM azonosító száma: 031597

Az intézmény fenntartója

Klebelsberg Központ
Hatvani Tankerületi Központ
3000 Hatvan
Radnóti tér 2.

A GYÖNGYÖSI
BERZE NAGY JÁNOS GIMNÁZIUM

NEVELÉSI PROGRAMJA

A Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium nevelési programja

A gyöngyösi gimnázium

Az 1634-ben alapított gyöngyösi gimnázium az ország egyik legnagyobb múlttal rendelkező középiskolája. Az iskola több évszázados története az értékkövető magatartás és az emberi helytállás számos példáját mutatja egykori tanítványainak és tanárainak. Úgy érezzük, ez a múlt is kötelez bennünket annak a megvalósítására, amit pedagógiai programunkban összefoglaltunk. A gimnázium tanári kara komoly követelményeket támaszt és képvisel mind az egyes szakmai tárgyakat, mind az iskolában - és azon kívül is - elvárt viselkedés szabályait illetően.

Figyelembe véve, hogy iskolánk a Mátraaljai térség egyetlen gimnáziuma, a tehetséges tanulóink fejlesztésére különös gondot fordítunk. Ennek megfelelően fontos szerepe van intézményünkben a tehetséggondozásnak. A tehetségfejlesztő tanulási környezet fenntartásának lényeges eleme a tanáraink naprakész, magas színvonalú tudása és szakmai tájékozottsága. Ennek egyik eszközeként az iskola tanárai és segítő munkatársai rendszeresen élnek a tudásuk, felkészültségük megújítását szolgáló továbbtanulási, továbbképzési lehetőségekkel. Tudatában vagyunk annak, hogy diákjaink a majdani felsőfokú tanulmányok megalapozását várják el tőlünk. A tanítás rendjét úgy kell megszerveznünk, illetve a tantervet olyan módon kell összeállítanunk, hogy a lehető legtöbb diákot fel tudjunk készíteni az általuk választott emelt szintű érettségi vizsgára.

Ugyanakkor azzal is tisztában vagyunk, hogy az iskolánkban nevelkedő fiatalok ebben az életkorban a legfogékonyabbak azoknak az értékeknek, illetve készségeknek a befogadására, amelyek meghatározzák felnőttkoruk életminőségét. Ezért szerepelnek hangsúlyosan pedagógiai programunkban a tanórán kívüli nevelési lehetőségek (hangversenyek, kirándulások, táborok stb.).

Végezetül arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyerekek az iskola falai között töltött éveket örömmel, jókedvvel éljék meg.

Alapelvek és célok

A gimnázium cél- és feladatrendszerének kidolgozásához a világtrendeket, a társadalmi igényeket, valamint a tanulók és a szüleik igényeit kell figyelembe venni. A világ haladási irányához való igazodásban irányt mutatnak az EU ajánlásai, az Emberi jogok egyetemes nyilatkozata és a Nemzetközi egyezmény a gyermekek jogairól. A társadalmi igényeket a Köznevelési törvény, a Nemzeti alaptanterv és a kerettanterv jeleníti meg.

Általános alapelveink

- A nevelésnek legelőször is értékeket és eszméket kell közvetítenie, melyek a tanulók számára a világot és saját életüket felfoghatóvá teszik.
- Tanulóink tanulmányi tevékenysége is járuljon hozzá a tudásalapú társadalom kialakulásához.

- Az ismeretek megtanítása során a korszerű tudásanyag átadására és a kor követelményeinek megfelelő képességek kialakítására kell törekedni.
- Kellő egyensúlyt kell találni az ismeretanyag–átadás és a kompetenciák elsajátítása között. Kiemelt kulcskompetenciák programunkban: életvezetési ismeretek, a környezettudatos életvitel, az egészséges életmódra nevelés, a tehetség gondozása, a tartalmas és értékes élet érdekében.
- Minden tanulót hozzá kell segíteni ahhoz, hogy saját lehetőségeinek maximumát érje el, életkorának és személyi előfeltételeinek megfelelő ütemben és használható tudás birtokába jusson.
- A tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani.

Az iskolánk nevelő-oktató munkájának céljai

A Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium nevelőtestülete olyan tanulási-tanítási környezetet alakított ki és fejleszt folyamatosan tovább, amely az intézmény tanulóit céljainkként a következő irányokban fejleszti:

- Boldog és kiegyensúlyozott élet
- Az általános erkölcsi normák és civilizációs együttélési szabályok szerinti viselkedés
- Az alapvető emberi jogokra való igény és annak gyakorlása
- Humanista értékrend a gondolkodásban és a cselekedetekben
- Anyanyelvi kultúra művelése és a hagyományok tisztelete
- Egyetemes műveltség megszerzésének igénye
- A matematikai és természettudományos műveltség alapjai
- Idegen nyelvi kommunikációs képességek jó szintje
- Korszerű információkezelő jártasságok
- Egészséges életvezetés és környezettudatos viselkedés
- Önszerveződés, önkormányzás, csoportos érdekérvényesítési technikák
- Kötelességtudat és felelősségérzet
- Nyitott és alkotó gondolkodás és kitartó gyakorlatias tevékenykedés

A céljaink eléréséért végzendő feladatok

Céljaink megvalósulásáért iskolánk pedagógusainak a következők a feladatai:

- Saját, személyes példájával támassza alá általános céljaink fontosságát és szükségszerűségét
- Törekedjen a személyre szóló nevelésre, fejlesztésre, az egyéni képességek kibontakoztatására
- Alakítson ki, és tartósan tartson fenn motivációt az iskolai tanulással és különösen szaktárgyával kapcsolatban
- Törekedjen a módszerek korszerűsítésére a tanításban, a tananyag átadásának változatos módszereit alkalmazza.
- Folyamatosan fejlessze a diákok tanulási módszereit, segítse őket eredményes tanulási technikákhoz.
- Éljen a helyzetek adta nevelési lehetőségekkel, szükség esetén teremtsen olyan szituációkat, melyek fejlesztik tanulóink erkölcsét, viselkedését, társadalmilag elfogadott életvitelét.

- Törekedjen a szociális különbségekből adódó hátrányok csökkentésére, valósítsa meg a tanulókra vonatkozóan a teljes esélyegyenlőséget.
- Óvja a tanulókat az áldozattá válástól, működjön együtt a bűnmegelőzésben a hatóságokkal.
- Tartsa fontosnak az egészségmegőrzést, az egészséges életmódra nevelést a tanórán és a tanórán kívüli nevelési helyzetekben is.
- Minden tanórán és nevelési helyzetben fejlessze azokat a képességeket, amelyek az emberekkel és a környezetükkel való kiegyensúlyozott kapcsolattartáshoz szükségesek.
- Adjon mintákat az egyéni és a közérdek összeillesztésére.
- Figyeljen fel a deviáns magatartásra, értékelje, korrigálja azokat.
- Olyan feladatrendszert használjon, amelyik alkalmas a kitartás, megbízhatóság, becsületesség képességének fejlesztésére.
- Demokratikus óra és osztályvezetéssel is neveljen az egyetemes emberi jogokra.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A nevelő és oktató tevékenység keretében az ismereteket igényesen, tárgyilagosan, szakszerűen közvetíti. Folyamatosan ellenőrzi, értékeli a tanulói teljesítményt, arról tájékoztatja a tanulót és a szülőt. A szülő és a tanuló javaslataira és kérdéseire érdemi választ ad. A tevékenysége során figyelembe veszi a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét és szociális helyzetét. A szaktárgya tanítása során betartja és betartatja a balesetvédelmi szabályokat. Baleset esetén megteszi a szükséges intézkedéseket. Tiszteletben tartja a tanulók emberi méltóságát és jogait. Szakmai és nevelői munkáját az iskola pedagógiai programjának szellemében végzi. Vezeti a haladási és osztályozó naplót, nyilvántartja a hiányzásokat. Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken, tantestületi fogadóórákon, jelen van az iskola ünnepségein. Aktívan részt vesz a szaktárgyainak megfelelő munkaközösségek munkájában. Segíti a tehetségek kibontakozását, a tanulmányi versenyekre való felkészülésüket, felkérésre részt vesz a versenyek szervezésében és lebonyolításában. Megbízás esetén részt vesz az érettségi és felvételi bizottságok munkájában. Felkészíti a tanulókat az érettségi vizsgára. Szervezi a pedagógiai programban és az iskolai munkatervben megjelölt tanórán kívüli foglalkozásokat. Folyamatosan bővíti, frissíti szakmai ismereteit, szakmai továbbképzéseken vesz részt. Lehetőségeihez, az iskola adottságaihoz mérten korszerű pedagógiai és tanári eszközöket használ, köztük a csoportmunkát, a projektoktatást, prezentációs órát, stb. Folyosóügyeletet lát el az óraközi szünetekben, illetve felügyelő tanárként közreműködik tanulmányi versenyeken és az érettségi vizsgán. Kíséri a diákokat az iskolán kívüli rendezvényekre, és ott gondoskodik felügyeletükről.

Az osztályfőnöki munka tartalma

Osztályfőnökként szervezi, felügyeli az osztály közösségi életét, segíti annak önszerveződését. Törekszik a tanuló személyiségének alapos megismerésére, segít a pályaválasztásban. Elvégzi a megbízatásából adódó adminisztrációs teendőket (törzskönyv/ törzslap, bizonyítvány, e-napló, igazolások, záradékok). Összefogja az osztályban tanító szaktanárok közösségét. Értékeli a tanulók magatartását és tanulmányi szorgalmát. Szülői értekezleteket tart.

A gimnáziumot elvégző tanulókkal szembeni elvárásaink

- Stabil alapismeretekkel rendelkeznek, jó tanulási módszereket sajátítottak el és fogékonyak a változások iránt.
- Jó a kommunikációs készségük és képesek önálló problémamegoldásra.
- Megfelelő szinten kommunikálnak valamely idegen nyelven, nyitottak más kultúrák és szokásrendszerek iránt.
- Képesek a szükséges információk megszerzésére, kezelésére és feldolgozására.
- Kellő önfegyelemmel és önismerettel rendelkeznek.
- Kialakították saját, a társadalmi normákhoz igazodó értékrendszerüket, és önálló életvitelre képesek.
- Belső stabilitásra és harmóniára törekednek, igyekeznek megérteni mások igényeit, és elsajátították a társadalom együttélési szabályait.
- Gondolkodásukat áthatja a humanizmus, a társadalmi felelősség, a művészetekkel és a természeti értékekkel szembeni fogékonyság és a környezettudatosság.
- Testi adottságaiknak megfelelő fizikai képességekkel rendelkeznek.

Nevelő munkánkat segítő eszközök, eljárások, nevelési módszerek

A meggyőzés, a felvilágosítás, tudatosítás módszerei

Az iskolánk tantárgyi tanterveiben részletezett oktatási módszereken túl használjuk a meggyőzés, a személyes példamutatás, példaképállítás és példaképkövetés, a bírálat és önbírálat, a felvilágosítás, a tudatosítás és vita módszerét.

A tevékenység megszervezésének módszerei

Feladatadás, követelés, megbízás, segítségadás, ösztönzés, ellenőrzés, értékelés, játék és gyakorlás.

A magatartásra ható módszerek

Helyeslés, bíztatás, elismerés, dicséret, jutalmazás, felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, felszólítás, követelés, elmarasztalás, büntetés.

Országos mérés, értékelés

A kompetenciamérés, idegen nyelvi mérés, természettudományos mérés, lebonyolításért az igazgatóhelyettes felelős.
Az országos mérés, értékelés keretében fittségi mérést szervezünk a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatára. A mérést a központilag megadott módszertani anyagok alapján a testnevelés tantárgy munkaközösségének tagjai végzik.
Elvégezzük intézményi szinten a rendezvényértékeléseket, az érettségi vizsgák értékelését, összehasonlító elemzést országos és megyei viszonylatban a gimnáziumi rangsorokat illetően.

Bűnmegelőzés, biztonság

Az önkormányzati bűnmegelőzési koncepció ifjúságot érintő témáival összhangban a gimnázium a bűnmegelőzés és a tanulóink biztonsága érdekében fontosnak tartja:

Belső intézkedések

- az iskola a saját eszközeivel biztosítja a potenciális áldozatok védettségét
- a tanítási idő alatt az intézmény épületét elhagyni nem lehet. Kivétel, ha külön kérvény és annak jóváhagyása is megtörtént. Ezzel a szülő felelősséget vállal. Az épület engedély nélküli elhagyása a Házirendben foglaltak megsértését jelenti.
- állandó portaszolgálat, kamerás megfigyelés
- a belső kerékpártároló védése
- az osztályfőnöki órákon és minden nevelési helyzetben hangsúlyozottan megfogalmazzuk a tanulóink számára az alapvető közösségi, erkölcsi normákat
- az osztályfőnöki órákon, helyi tantervben hangsúlyos helyet kap az erőszakmentes konfliktus kezelési technikák gyakoroltatása

Külső intézkedések

- fokozott rendőri jelenlét az iskola környékén megelőzési céllal
- közlekedésbiztonság biztosítása
- a magántulajdon elleni sérelem megakadályozása

Közös intézkedések

- a szülők tájékoztatása, esetelemzések, közös cselekvésre felhívás
- a szülők felelősségteljes fellépése, folyamatos kapcsolattartás az iskolával

Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók oktatási és szociális körülményeire. Nem alkalmazunk hátrányos megkülönböztetést az oktatási és nevelési gyakorlatban. Egyenlő hozzáférést biztosítunk a minőségi oktatáshoz, megőrizzük a diszkrimináció- és szegregációmentességet. Hatékony ifjúságvédelmi munkát folytatunk, kapcsolatot tartva a gyermekjóléti szervezetekkel.

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Program gimnáziumra vonatkozó részletes feladatait a Berze Gimnázium Esélyegyenlőségi Terve rögzíti. (1. Melléklet)

Egészségmegőrzés, egészségfejlesztés

Az intézményben iskola-egészségügyi ellátás működik, iskolaorvos és iskolavédőnő szakszerű működésével.

Feladatai alapvetően az egészségi állapot felmérése, szűrések, ellátás, az egészségvédelem, felvilágosítás, tanácsadás.

Kiemelt feladat az egészséges életmódra szoktatás, az alkohol- és drogmegelőzési programban való részvétel, a lelki egészség erősítése, az edzettségi állapot fejlesztése.

A helyi tantervekben – elsősorban a biológia, kémia, osztályfőnöki, testnevelés, – minden vonatkozásában be van építve az egészségmegőrzés programja.

Mindezen sokrétű tevékenységet szakszerűen írja le és ütemezi a gimnázium Egészségnevelési, egészségfejlesztési programja (ld. 2. sz. melléklet)

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Gimnáziumunk pedagógiai programja a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül. Ezért alapvető feladatunk a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejleszteni. Célunk, hogy tanulóink

- a különböző adottságaikkal
- az eltérő mértékű fejlődésükkel
- az iskolai és azon kívüli tanulásukkal
- érdeklődésüket érintő egyéb tevékenységükkel
- szervezett ismeretközvetítéssel

minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. Elfogadjuk azt a pedagógiai elvet, amely a személyiségfejlesztés feladatait négy területre bontja:

- az értelem kiművelése / kognitív kompetencia/
- segítő életmódra nevelés / szociális kompetencia/
- egészséges és kulturált életmódra nevelés / személyes kompetencia/
- a szakmai képzés alapozása / speciális kompetencia/

A fentiekből következően tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A tanulók erkölcsi nevelése. Feladat: Az alapvető egyetemes erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása életvitelben és magatartásban, meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók értelmi nevelése Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés, az állandó tanulás igényének, a nyitottságnak a kialakítása.
- A tanulók közösségi - társas kapcsolatokra felkészítő – nevelése. Feladat: Az emberi együttélés szabályainak, társadalmi normáinak a megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség fejlesztése. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
- A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése. Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra, szolidaritásra késztető érzelmek kialakítása.
- A tanulók akarati nevelése. Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a hatékony munkavégzés, a szorgalom, a céltudatosság és áldozat vállalás, az elkötelezettség, a kudarctűrő képesség és a sikervágy együtteseinek kezelése, fejlesztése.
- A tanulók nemzeti nevelése. Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismerése, értékeinek tisztelete. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra

megismertetése, emlékeinek megbecsülése, ápolása. A hazaszeretet érzésének, mint értéknek a fenntartása. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése.

- A tanulók állampolgári nevelése. Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai közéletben való részvételre. Megtanítani, kipróbáltatni azokat a lehetőségeket, hogy miként élhet a tanuló a jogaival.
- A tanulók munkára nevelése. Feladat: Az emberek által végzett munka társadalmi és egyéni szinten való fontosságának a tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása, a környezettudatos magatartás elveinek a megismertetése, a környezet- és egészségvédelem szempontjait is figyelembe véve.
- A tanulók testi nevelése. Feladat: A testi képességek fejlesztése, a testmozgás, az edzettség iránti igény felkeltése. A testileg és lelkileg egészséges személyiség kialakítása. Az egészséges életmód fontosságának felismertetése és gyakoroltatása. Az egészségvédő képességek, a balesetelhárítási technikák elsajátíttatása.

Közösségfejlesztés

Az emberi élet alapja a társas valóság. Az ebben való élethez, eligazodáshoz elengedhetetlen a tanuló alakuló személyiségét figyelembe véve a közösségi nevelés. A közösségi nevelés területei: a család, az iskola, az iskolán kívüli közösségek.

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei

- tanórák
- tanórán kívüli szervezett foglalkozások
- kortárs csoportok, diákok által szervezett és irányított diákönkormányzati munka
- szabadidős tevékenység

Szervezett tanulói közösségeink

iskolaközösség, évfolyam, osztály, tanulócsoport, szakköri csoport, diákönkormányzat, diáksportkör, sportszakosztályok, énekkar, színjátszó csoport, iskolarádió és diákújság szerkesztőségek, diákklub.

Iskolánk szívesen fogadja és támogatja új tanulói közösségek szerveződését.

A tanulók közösségben, ill. közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának fontos feladata. Természetesen a közösségfejlesztés a tanórán is jelen van, hiszen egy osztály tanulóit, mint közösséget össze kell, tartson a közösségi érdek, a közös cél, a közös értékrend. A tanulók, amikor osztállyá szerveződnek, akkor nem nevelési szempontok alapján alkotnak csoportot.

A közösséggé válás feltételei: képesek legyenek a közös cél érdekében, a közös értékrend elfogadására szövetkezni, és az iskola szervezett keretein belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok az iskola valamennyi dolgozóját érintik. Hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, személyes példa adásával mindenki hat a közösségre és tükrözi is azt.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

- A különféle iskolai tanulói közösségek szervezeti kereteinek kialakítása, a feltételek megteremtése, nevelői irányítása. Feladat: Ezen közösségek tanórákhoz és tanórán kívüli tevékenységéhez kapcsolódó fejlesztő és segítő munka, tudatos és tervszerű program kialakítása.
- A tanulók életkori fejlettségének figyelembe vétele a tanulóközösségek fejlesztésében. Feladat: Intézményünk két korcsoportban fogad tanulókat: ötödik, illetve kilencedik évfolyamon, a képzés pedig a tizenkettedik évfolyamon ér véget. Ezért a pedagógusoknak alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
- Az önkormányzás, önirányítás képességének kialakítása. Feladat: Kialakítani a közösségekben, hogy közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon képesek legyenek tevékenykedni, ill. az elvégzett munkát önmagukra és társaikra nézve reálisan értékelni. Feladat: A tanulók legyenek tisztába saját jogaikkal, azokat a törvényi szabályozásának megfelelően gyakorolják. Ismerjék ennek iskolai fórumait, tartalmi és formai megnyilvánulásait.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése. Feladat: A tanulók aktívan kapcsolódjanak be a tevékenységi formák és tartalmak kialakításába, és ezek során a közösségi együttléthez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtsenek.
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása. Feladat: A tanulók életkorát egyéniségét, speciális érdeklődését figyelembe vevő formai keretek, ha rendszeressé válnak, folyamatos igényt elégítenek ki, hagyományteremtő programok, az iskola életét gazdagító események lehetnek.

Szervezeti kultúránk fejlesztésének eszközrendszere

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási- tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra. Intézményünkben a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

Hagyományőrzés, a gimnáziumhoz tartozás tudatának erősítése

Legfontosabb rendezvényeink

A kommunista diktatúrák áldozatainak emlékére diákjaink képviselői ellátogatnak a recski emlékparkba.

Az iskola névadójának és hajdani diákjainak emlékét ápoljuk. Megemlékezünk a magyar történelem és tudomány kiemelkedő alakjairól, akik az Alma Mater tanulói voltak. Így: Török Ignác, Bugát Pál, Berze Nagy János. A nemzeti ünnepeken a város felkérésére ünnepi műsort

adunk, elhelyezzük az intézmény nevében a koszorúnkat a nemzet nagyjainak emlékhelyén. Helyet adunk az öregdiákok találkozóinak, jubileumi találkozókat szervezünk.

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk október 23-a, márc. 15-e évfordulóján. Október 6-án az aradi vértanúk emlékére országos történelmi emlékkonferenciát tartunk, tudományos előadások hangzanak el.

Kiemelt esemény az iskola belső közösségi életében a szalagavató, a ballagás, a karácsonyi koncert, a diáknapi rendezvények.

További iskolai rendezvényeink

- rendszeres színház- és hangverseny-látogatás
- zenei világnap
- önképzőköri rendezvények
- iskolai Ki mit tud? és gálaműsor
- idegen nyelvi estek
- Nemzeti összetartozás - Határtalanul! c. témanap megrendezésére kerül sor. A tanórák a nap szellemében zajlanak, szünetekben és délután pedig a Határtalanul! program eseményeit megörökítő videó vetítésére, élménybeszámolókra és a délelőtt berendezett kiállítás megtekintésére kerülhet sor.

Évente az előző tanév krónikáját tartalmazó évkönyvet adunk ki, melyben közösségi és egyéni eredményekről is számot adunk. Kerek évfordulókon jubileumi évkönyvet szerkesztünk. Az iskola épületének 100 éves évfordulójára készített iskolatörténeti kiállítást megőrizzük, és anyagát folyamatosan gyarapítjuk. A gyűjtemény a város és minden érdeklődő számára nyitott.

„Tudós portrék, művész portrék" sorozat: rendszeresen hívunk meg tudósokat, művészeket, írókat, az Alma Mater neves hajdani diákjait. Ezzel példaképeket, életmintákat kívánunk adni diákjainknak.

Jeles vendégeink látogatását az iskolai vendégkönyvben örökítjük meg. Végzős évfolyamaink tagjai az érettségi vizsga eredményhirdetése után a Gyöngyösi Gimnázium Nagykönyvébe írják be a nevüket.

Iskolai Közösségi Szolgálat

Az iskola az éves munkatervben határozza meg a feladatokat. Az Iskolai Közösségi Szolgálattal kapcsolatos információkat az intézmény honlapján (letölthető formában is), valamint az intézmény hivatalos információkat tartalmazó hirdetőfelületein, az érintettek számára elérhetően közzétesszük.

Az intézmény a 9–12. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva megszervezi vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére.

A tanuló osztályfőnöke és az ezzel a feladattal megbízott pedagógusok a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartják és folyamatosan vezetik a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni és/vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi

bizonyítványa kiadásának időpontjára. Az iskola által biztosított alkalmak jóváírására az IKSZ koordinátor és az iskolavezetés tagjai (igazgató, igazgatóhelyettesek) jogosultak.

A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Az iskola dicséretben, illetve/és jutalomban részesíti azt a tanulót, aki kiemelkedő tanulmányi munkát végez, példamutató közösségi magatartást tanúsít, eredményes kulturális és kimagasló sporteredményt ér el.

A négy tanéven keresztül kitűnő tanulmányi eredményt elért tanulók teljesítményét kitüntetéssel jutalmazzuk, amelyet a ballagáson vehetnek át az iskolaközösség előtt. A kiemelkedő eredményeket felmutató diákok fényképét az iskolai dicsőségtáblán helyezzük el. Végzős tanulóink a ballagáson a nevelőtestület által alapított díjakat veszik át:

- Alumnus Eminens (tudomány, sport, művészet)
- Berzések a tudásért, művészetekért, közösségért
- 8 illetve 4 éven át kitűnő
- Jó tanuló, jó sportoló
- Kiváló teljesítmény

A jutalmazás formái:

- írásbeli dicséret,
- tárgyjutalom,
- pénzjutalom,
- egyéb.

Tanulói közösséget csoportos dicséretben vagy jutalomban lehet részesíteni:

- kiemelkedő kulturális tevékenységért,
- kimagasló sportteljesítményért,
- példamutató együttes helytállásért.

Csoportos jutalmazás a jutalomkirándulás, színházlátogatás, egyéb.

A jutalmazás módja:

Írásbeli dicséretet adhat:

- az osztályfőnök,
- a szaktanár,
- az igazgató,
- a nevelőtestület.

Az egész évben kiemelkedően teljesítő tanuló tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel és oklevéllel jutalmazhatók. Az osztályban kiemelkedő közösségi tevékenységet végző tanuló könyvjutalomban részesíthető, melyet az osztályfőnök a bizonyítvány kiosztásakor ad át.

A bármilyen (tanulmányi, sport, kulturális) versenyen kiemelkedő teljesítményt elért tanulók, illetve közösségek jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskolaközösség nyilvánossága előtt kell átadni.

A jutalom átadásának helye, időpontjai:
- Tanórán, osztályfőnöki órán
- Tanévzáró ünnepélyen, ballagáson

Gyöngyös város múltjáról és jelenéről kiadott dokumentumokban, könyvekben elhelyezzük a gimnáziumról szóló híreket. Jelen kívánunk lenni a város kulturális életében.

Diákönkormányzat

A tanulók és tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, az igényes és színes szabadidő eltöltés érdekében iskolánkban diákönkormányzat működik. A diákjogok alapján a DÖK saját szervezeti és működési szabályzattal rendelkezik. Munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló önkormányzati vezetőség irányítja. E testület tevékenységét az intézmény igazgatója által megbízott tanár, és a szabadidő-szervező munkatárs segíti.

A DÖK rendszeresen tart ülést, gyakorolja saját hatáskörét, összefogja a diákságot. Jogait a Házirend és az iskola SzMSz-e tartalmazza.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az iskolai diákönkormányzatot a döntési folyamatokban – jogszabályban meghatározott esetekben – véleményezési jog illeti meg. A diákönkormányzat véleményének kialakításához szükséges feltételeket (tájékoztatás a döntési folyamatban való részvétel lehetőségéről, a DÖK. összehívása, a vélemény megfelelő formába öntése, illetve eljuttatása az iskolavezetéshez) a diákönkormányzatot segítő tanár biztosítja.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- tehetséggondozó nyolcosztályos gimnáziumi képzés
- emelt szintű foglalkozások a 9. és 10. évfolyamokon minden tantárgyból, amelyre kellő számú tanuló jelentkezik
- emelt szintű érettségire készítő foglalkozások a 11. és 12. évfolyamokon minden tantárgyból, amelyre kellő számú tanuló jelentkezik
- nívócsoportos nyelvoktatás
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás
- tehetséggondozó foglalkozások és szakkörök
- egyéni és csoportos felkészítés versenyekre, vetélkedőkre és bemutatókra
- művészeti csoportok működtetése
- biztosítjuk az iskolai könyvtár és az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni és kiscsoportos használatát
- tudományos előadások, művészeti bemutatók, kiállítások, hangversenyek, színházlátogatások szervezése diákok számára illetve diákok közreműködésével
- sportköri foglalkozások, versenyek, bajnokságok
- tudományos és művészeti önképzőkör
- A természettudományos oktatás színvonalának emelése és a tehetséggondozás érdekében iskolánk részt vesz a TÁMOP-3.1.3-11/2 pályázaton (azonosító szám: 2012-0056), mely

szerint a felépülő új laboratóriumban a projekt időtartama alatt a partnerintézményeknek tanévenként 300 óra, a saját diákjainknak 60 óra megtartását vállaljuk. A fenntartási időszakban a partnerintézményeknek tanévenként 150 órát, a saját diákjainknak 40 órát biztosítunk tanévenként.

Tehetséggondozó és szakköri foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a differenciált és egyénre szabott tehetséggondozást szolgálják. Ezek iskolai, ill. alapítványi és pályázati finanszírozásúak lehetnek. A felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével a foglalkozások indításáról a nevelőtestület minden tanév elején dönt. Céljuk a fentieken túl a tehetséges tanulók tanulmányi versenyeken való jó szereplése, a felsőoktatási intézményekbe felvétel, a nyelvtanulás, illetve a nyelvvizsga megszerzése.

A szakkörök jellegüket tekintve változatosak: szaktárgyi, technikai, művészeti, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján.

Pályaorientáció

Iskolánk széles körben, folyamatosan és kiemelt rendezvényekként, minden korosztály számára szervez a továbbtanulással kapcsolatos rendezvényeket, foglalkozásokat.

Ilyenek például:

- Nyílt hét a Berzében (beiskolázási tájékoztató kicsiknek, nagyoknak, nyílt nap)
- Pályaorientációs nap, azaz a Berze NépNap
- Önképző Körök (Természettudományi, Művészeti, Kulturális, Könyvklub)
- Berze LAB
- MTM
- Pályaorientációs rendezvényeken való részvétel

Tanáraink pályaorientációs továbbképzéseken való fejlesztése.

- Oktatási Hivatal az EFOP-3.2.13-17-2017-00002 azonosító számú „Az alap- és középfokú iskolák pályaorientációs tevékenységét, kiemelten az MTMI készségeket és kompetenciákat támogató pályaorientációs szakmai módszertan átfogó megalapozása és fejlesztése”
- Személyiségformálás tehetségmentorálással - Tehetségek szocio-emocionális és motivációs erőforrásainak fejlesztése
- A pályaorientációs tevékenység szerepe, feladatai - érzékenyítő, szemléletformáló pedagógus-továbbképzés
- Felkészítés az iskolai 5. évfolyamos tehetségazonosítást támogató online mérés lebonyolításához és a tehetségígéretek kapcsán felmerülő intézményi feladatok koordinálásához

Pályázatokon való szereplés

- Pályázati azonosítószám: EFOP-3.2.5-17-2017-00070 A pályázat címe: „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása” (lásd: 4. melléklet)

- Pályázati azonosítószám: EFOP-3.2.5-17-2017-00030 A pályázat címe: A pályaorientáció fejlesztése a Hatvani Tankerületben (lásd: 5. melléklet)

Minősített Tehetséggondozó Műhely

A tehetségek segítését a Minősített Tehetséggondozó Műhely cím elnyerése és az azzal járó anyagi, eszköz és programlehetőségek is biztosítják. Az ország 30 ilyen pontja közül vagyunk az egyik iskola, amely kiemelt figyelmet fordít és fordíthat mind a saját, mind pedig a környezetében lévő iskolák gyermekeire. Ezt az eddigi és ez utáni partneri viszonyokra alapozza. Az Gimnázium 2017-óta ennek a címnek a birtokosa.

Az ország egyik legnagyobb múlttal rendelkező középiskolája, a Mátraaljai térség egyetlen **nyolc- és négyévfolyamos gimnázium**a. A nyolcosztályos tehetséggondozó gimnáziumi képzés, az emelt szintű foglalkozások (9. és 10. évfolyamokon minden tantárgyból) és az emelt szintű érettségire készítő foglalkozások mind-mind a tehetségek kibontakoztatását szolgálják.

A tanórai keretek mellett **tehetséggondozó tevékenység**ének számos terepe van: tehetséggondozó foglalkozások és szakkörök, egyéni és csoportos felkészítés versenyekre, művészeti csoportok, tudományos előadások, elearning képzés, művészeti bemutatók, kiállítások, hangversenyek, színházlátogatások szervezése diákok számára, illetve diákok közreműködésével.

Benyújtott **jó gyakorlat**ának („Minden művészet egyazon forrásból ered") célja a művészetek iránti nyitottság, érdeklődő-résztvevő szemlélet kialakítása a diákokban. A művészetek komplexitásának felismertetése, a képzőművészet, dráma, tánc és zene felhasználásával.

Multiplikátori feladatait az alábbi formákban látja el:

- Tehetséggondozó versenyek (pl. angol, képzőművészet) rendezésével, szakkörök és egyéb foglalkozások, táborok, filmklub, „Részecskefizikai kártyajáték bajnokság" szervezésével kívánja ellátni, valamint továbbra is megrendezné két, országos hatáskörű, természettudományi jellegű rendezvényét.
- A BerzeLab természettudományos labor-tantermek és eszközpark révén nem csak az iskolánk, de a környék általános iskoláit is folyamatosan vendégül látjuk és oktatjuk.
- A sok éve működő tanulmányi diák cserekapcsolatok, testvériskolai kapcsolatok, tanulmányutak révén és az Erasmus+ program által a tehetséggondozásunk még inkább nemzetközivé vált.
- Diákönkormányzatunk megyei, országos, és nemzetközi szinten is elismert. Alulról jövő kezdeményezés révén alakították meg a városi diáktanácsot, amely összefogja a város és a környék iskoláinak diákjait és képviseli érdekeit és propagálja értékeit. Folyamatos jelenlét és rendezvények segítségével egy patrióta szellemiségű, a vidékért és az életteréért tenni akaró fenntartható szerveződést tartanak fent.
- A Berze NÉPnap révén olyan (az alma materhez fűződő) pályaorientációs programokat szervez az iskola, amely révén a tehetséggondozás és a pályakövetés és a Berzéhez való kötődés egyszerre valósul meg. Volt diákjaink tartanak előadást továbbtanulásukról, munkahelyeikről, munkájukról, hogy ezzel is segítsék a tehetségek érdeklődésének felkeltését, megfelelő irányba való terelését.

Az 1634-ben alapított gyöngyösi gimnázium az ország egyik legnagyobb múlttal rendelkező középiskolája. Az iskola több évszázados története az értékkövető magatartás és az emberi helytállás számos példáját mutatja egykori tanítványainak és tanárainak. Úgy érezzük, ez a múlt

is kötelez bennünket annak a megvalósítására, amit pedagógiai programunkban összefoglaltunk. A gimnázium tanári kara komoly követelményeket támaszt és képvisel mind az egyes szakmai tárgyakat, mind az iskolában - és azon kívül is - elvárt viselkedés szabályait illetően.

Figyelembe véve, hogy iskolánk a Mátraaljai térség egyetlen gimnáziuma, a tehetséges tanulóink fejlesztésére különös gondot fordítunk. Ennek megfelelően fontos szerepe van intézményünkben a tehetséggondozásnak. A tehetségfejlesztő tanulási környezet fenntartásának lényeges eleme a tanáraink naprakész, magas színvonalú tudása és szakmai tájékozottsága. Ennek egyik eszközeként az iskola tanárai és segítő munkatársai rendszeresen élnek a tudásuk, felkészültségük megújítását szolgáló továbbtanulási, továbbképzési lehetőségekkel. Tudatában vagyunk annak, hogy diákjaink a majdani felsőfokú tanulmányok megalapozását várják el tőlünk. A tanítás rendjét úgy kell megszerveznünk, illetve a tantervet olyan módon kell összeállítanunk, hogy a lehető legtöbb diákot fel tudjunk készíteni az általuk választott emelt szintű érettségi vizsgára.

Ugyanakkor azzal is tisztában vagyunk, hogy az iskolánkban nevelkedő fiatalok ebben az életkorban a legfogékonyabbak azoknak az értékeknek, illetve készségeknek a befogadására, amelyek meghatározzák felnőttkoruk életminőségét. Ezért szerepelnek hangsúlyosan pedagógiai programunkban a tanórán kívüli nevelési lehetőségek (hangversenyek, kirándulások, táborok stb.). Végezetül arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyerekek az iskola falai között töltött éveket örömmel, jókedvvel éljék meg.

Iskolánkba a város, a környező kistelepülések, a megye egyéb városai, és a megyén kívül eső települések gyermekei tanulnak.

Szervezünk programokat a régió alsó tagozatos kisdiákjainak, a felső tagozatos diákoknak. Természettudományos oktatásunk során 22 partneriskolával tartjuk a kapcsolatot, melyek között halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatásával foglalkozó intézmények is vannak.

Középiskolás korosztály számára is szervezünk országos tehetségkutató versenyeket, elsősorban természettudományos területen.

Művészeti életünkben szoros kapcsolatot tartunk a város zeneiskolájával, a képzőművészetben tehetséges diákjainkat nemzetközileg elismert művésztanár gondozza.

Sportéletünk igen eredményes és széleskörű, önálló diáksport egyesületünk működik, számos sport tábort szervezünk.

Együttműködünk a város könyvtárával, illetve művelődési központjával.

Ezeken kívül különös gondot fordítunk diákjaink önálló kezdeményezéseire, önképzőkörök támogatására. Ezáltal kapcsolatban állunk az országban működő önképzőkörökkel.

Ez és ezekhez hasonló programok keretén belül próbáljuk megvalósítani a tehetséggondozás feladatait:

- Tehetségkutató matematikaverseny az általános iskola 4. évfolyamosai számára
- Tehetségkutató magyar nyelvi verseny az általános iskola 4. évfolyamosai számára
- Biológia, kémia, fizika tantárgyakból 22 partneriskolának szervezünk tanulókísérleti órákat
- Regionális angol nyelvi tehetségkutató verseny
- Bugát Pál Komplex Természettudományi vetélkedő országos döntője
- Mikola Sándor Tehetségkutató Fizikaverseny országos döntője
- Természettudományos Önképzőkör működése
- Művészeti Önképzőkör működése, Berze Galéria
- Kulturális Önképző Kör
- "Így írunk mi" évente megjelenő újság diákjaink verseiből prózáiból
- Természettudományi tábor
- Képzőművészeti tábor
- Kórusok, könnyűzenei együttesek működtetése, támogatása

- Kézilabda, röplabda, labdarúgó szakosztály
- Tömegsport rendezvények
- Erdei, sí és vízi tábor

Versenyek, vetélkedők

Rendszeresen részt veszünk országos, regionális, városi szinten, különféle versenyeken. Ezek hatékonyan segítik a tanulók tanulási, személyiség alakítási, értelmi és érzelmi fejlődését. A tanulók felkészítését a szaktanári munkaközösségek végzik. Az elért eredményeket folyamatosan nyilvánosságra hozzuk, értékeljük, publikáljuk. Az illetékes minisztérium által meghirdetett országos versenyek mindegyikére benevezünk, szabályosan lebonyolítjuk a fordulókat, felügyeletet biztosítunk. Iskolánk szervezője két országos tanulmányi versenynek: Mikola Sándor Tehetségkutató Fizikaverseny és a Bugát Pál Országos Természetismereti Verseny rendezésével hagyományt teremtettünk. A szakmai munkaközösségek önmaguk is hirdetnek meg különböző versenyeket.

Iskolai könyvtár

A könyvtár az iskola egyik legfontosabb tanulmányi és közösségi helyszíne. Alkalmas az egyéni tanulásra, önképzésre a gazdag könyvállománnyal, audiovizuális és számítógépes felszereltségével. Működését, nyitva tartását, felügyeletét szakképzett könyvtáros és asszisztens biztosítja. Itt zajlanak konferenciák, értekezletek, ünnepi programok, találkozók is, a helyiség reprezentatív jellegének köszönhetően.

Iskolai túranap

Minden májusban egy napon a diákság 15-20 km hosszú túrán vesz részt a Mátrában, amely erősíti a helyismeretet, tájékozódási képességet, természetismeretet és segíti a környezettudatos szemlélet kialakítását.

Ajánlott (nem kötelező) tanórán kívüli nevelési-oktatási lehetőségek

Múzeumpedagógiai foglalkozások

A Mátra Múzeummal egyeztetett módon.

Tanulmányi kirándulások

Az osztályfőnök, a szülők és a diákok közös döntése alapján realizálódik. Célja az ország-ismeret, a nemzeti tudat erősítése, a közösségben való viselkedés szabályainak gyakorlása, a természettel való kapcsolat erősítése.

Erdei iskola

Az erdei iskolán a kilencedikes diákok vehetnek részt. Célja, hogy természeti környezetben egészítsék ki tudásukat, és a gyakorlatban alkalmazzák elméleti ismereteiket. Az oktatás

komplex jellegű, felöleli a biológia, földrajz, környezetvédelem, testnevelés, ének-zene, irodalom, rajz, néprajz, néptánc tantárgyak körét. Az ötnapos program tematikáját a munkaközösségek összehangoltan készítik elő az életkori, helyszíni és időjárási szempontok figyelembevételével.

Táborok

A tízedik évfolyamon ötnapos sí táborban, a tizenegyedik év végén vízisport-táborban vehetnek részt a tanulók a testnevelés munkaközösség által kialakított tematika alapján. 5. és 7. év végén olvasótábort, vagy természetismereti tábort szervezünk.

Kulturális kapcsolatok

Testvériskolai kapcsolat ápolása a kézdivásárhelyi Nagy Mózes Líceummal. Internetes és személyes kapcsolattartás egyaránt jellemző.

Gyöngyös városon belül szoros kapcsolatot tartunk a társiskolákkal, a Mátra Múzeummal, a Pátzay János Zeneiskolával, a Mátra Művelődési Központtal, a Városi Könyvtárral.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és tartalmas, igényes eltöltése érdekében iskolai klub működik. A szülői munkaközösség segíti a rendezvények lebonyolítását és felügyeletét felajánlásokkal járul hozzá a felszerelések, eszközök beszerzéséhez.

Az osztályok klubdélutánokat, játékos vetélkedőket színpadi előadásokat tartanak. Az iskola épületén kívül: színházlátogatás, kiállítások, múzeumok megtekintése az osztálykirándulások során.

Iskolai sportélet

Az iskolai egészségnevelés és mozgáskultúra-fejlesztés legfontosabb színtere a testnevelési óra. A gimnázium tanulói a tanórán kívüli sportélet gyakorlására diáksport egyesületet (DSE) hoztak létre, saját működési szabályzattal. A diáksport-egyesületnek tagja lehet az iskola minden tanulója. A tanuló a tanórai testnevelésen kívül szervezett sportfoglalkozásokon használhatja a sporteszközöket, berendezéseket, versenyezhet. A nyitva tartása idején szakember felügyeli és irányítja az edzést.

A kiemelkedő sportteljesítményt elérő tanulókat példaképként állítjuk diáktársaik elé és fényképüket az iskola dicsőségtábláján helyezzük el. A „Berze Gimnázium jó tanulója - jó sportolója” címet kaphat az arra érdemes tanuló(k).

Hit- és vallásoktatás

Az intézményben, a városban működő bejegyzett egyházak — az iskola oktatói tevékenységétől függetlenül — hit-és vallásoktatást szervezhetnek, melyen a tanulók részvétele önkéntes.

A kötelező tanórákon kívül igénybe vehető iskolai foglalkozások, szolgáltatások

- felkészítés tanulmányi és egyéb versenyekre
- felkészítés nyelvvizsgára
- felkészítés az emelt szintű érettségire
- szakkör, önképzőkör, diákkör
- könyvtárhasználat
- számítógép-használat
- tornaterem, kondicionáló terem és sportudvar használata
- belső szabadidőudvar használata
- részvétel iskolai táborokban

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenység

Mivel a gimnáziumunk alapvetően tehetséggondozó jellegű képzést folytat, és felsőfokú továbbtanulásra készít elő, ezért kevés a beilleszkedési, magatartási problémával küzdő tanuló. Ha adódik ilyen, akkor az osztályfőnök a tanuló egyedi helyzetét mérlegelve tervezi meg és végzi el a feladatokat:

- a tanuló közösségbe való beilleszkedését vizsgáló szociometriai felmérések készítése
- a helyes tanulási módszerek elsajátíttatása
- együttműködés a nevelési tanácsadóval és a gyermekjóléti szolgálattal
- folyamatos kapcsolattartás a szülői házzal és szükség esetén családlátogatás
- konzultáció a szaktanárokkal
- állandó, személyes beszélgetés a tanulóval és előrehaladásának folyamatos értékelése

Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása

Iskolánk nevelési programja és helyi tanterve fő célként jelöli meg a kétszintű érettségire való eredményes felkészítést, valamint a felsőfokú intézményekben történő továbbtanulás megalapozását.

A sajátos nevelési igényű tanulók közül ezen célok elérése iskolánkban azok számára lehetséges, akiknek testi, érzékszervi akadályozottságuk mértéke lehetővé teszi, hogy integrált iskolai oktatásban vegyenek részt és nem küzdenek súlyos pszichés fejlődési zavarokkal, megismerő funkcióik és tanulási képességük életkoruknak megfelelő.

Az integrált nevelés, oktatás során segítjük a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását, eredményes szocializációját a következő tényezők biztosításával:

- A pedagógusok, a szülők és tanulók közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus.
- Együttműködés különböző szakemberekkel és intézményekkel.
- A tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítása (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok. eszközök alkalmazása, stb.)

Testi fogyatékos, mozgáskorlátozott tanulók

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése, oktatása, mozgásfejlesztése során segítjük a sérülésből adódó hátrányos következmények csökkentését vagy ellensúlyozását, egyéni igényeiknek megfelelő módszerekkel és eljárásokkal, valamint a pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációval és a fizikai korlátozottságot csökkentő környezeti adaptációval.

Iskolánk épületében felvonó és akadálymentesített mosdó áll rendelkezésükre. Amennyiben testnevelés alól nem felmentettek, részt vehetnek szakképzett gyógytestnevelő tanár által tartott speciális gyógytestnevelő foglalkozáson. Az iskolai fejlesztésük során fontos feladat:

- A mozgásnevelés, melyet nem az életkor, hanem a betegség, továbbá a mozgásállapot súlyossága határoz meg.
- A tanulókban ki kell alakítani, hogyan viszonyuljanak mozgásállapotukhoz.
- Ismerjék meg saját értékeiket.
- Motiválás a lehető legnagyobb önállóság elérésére.
- Az önálló életvitel kialakításának segítése, gyakoroltatása.
- A mozgáskorlátozottak számára elérhető pályák, munkahelyek megismertetése, az ezek iránt való érdeklődés felkeltése.

A testi fogyatékos és mozgáskorlátozott tanulók felülvizsgálatát a Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ végzi, és a tanuló állapotáról szakértői véleményt készít, melyben javaslatot tesz az integrált oktatás lehetőségére és körülményeire, esetenként speciális szakmai szolgáltatás igénybevételére.

Látássérült tanulók

A látássérült tanulók iskolai nevelése, oktatása során fő feladatunk a tantervi követelmények teljesítése érdekében segítséget nyújtani a speciálisan jelentkező hátrányok leküzdésében.

A csökkent látásteljesítmény korlátozza életvitelüket, a külvilág iránti beállítódás helyett más – a tapintási és a hallási – beállítódás is jellemzi őket. Fontos az ép érzékszervek – hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés – fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása. Személyiségük egészséges kibontakozásához szükséges:

- Az önállóság további fejlesztése, illetve a látás kihasználását maximálisan segítő speciális optikai segédeszközök használata iránti igény kialakítása.
- Az iskolai könyvtár használata, a rendelkezésre álló hangos könyvtár megismerése.
- Az érdeklődés irányítása a látóképesség szempontjából reális pályaválasztási területek felé.
- Az akarati tulajdonságok (céltudatosság, kitartás) erősítése az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából.
- Az önfejlesztés igényének kialakítása különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában.
- Az egyéni igényeknek megfelelő közvetlen környezet tudatos át-, illetve kialakításának ismerete.

A látássérült tanulók felülvizsgálatát a Látásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ végzi, és a tanuló állapotáról szakértői véleményt készít, melyben javaslatot tesz az integrált oktatás lehetőségére és körülményeire, a szükséges eszközökre, esetenként speciális szakmai szolgáltatás igénybevételére.

Hallássérült tanulók

A hallássérült tanulók fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje.

A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. Az integrált nevelés-oktatás során figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A tanuló minden segítséget kapjon meg a hallássérüléséből eredő hátrányának és ezzel összefüggő tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- Az értékelés része olyan követelmény legyen, mely a tanuló sérülését figyelembe véve, halló társaival azonos szinten vagy módon teljesíthető.
- Az eredményesség érdekében szükséges a szülők és az iskola együttműködése.

A hallássérült tanulók felülvizsgálatát a Hallásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ végzi és a tanuló állapotáról szakértői véleményt készít, melyben javaslatot tesz az integrált oktatás lehetőségére és körülményeire, a szükséges eszközökre, esetenként speciális szakmai szolgáltatás igénybevételére.

Diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás tanuló

Ezen sajátos nevelési igényű tanulók számára, amennyiben az 1-8. évfolyamokon történt fejlesztésük után maradványtünetekkel rendelkeznek, és erről a nevelési tanácsadó szakvéleményt ad, az abban megfogalmazott javaslatok az irányadók.
Valamennyi sajátos nevelési igényű tanuló egyéni állapotának és igényeinek megfelelően a jogszabályban előírtak szerint

- az oktatásban megnövelt időkeretben vehet részt (egyes tantárgyakból külön fejlesztő foglalkozások)
- számára az ellenőrzés és értékelés formái testre szabottak (szóban, írásban, elektronikusan, időtartamban),
- bizonyos értékelési formák alól mentesül vagy alternatívák közül választhat (vizsgák, érettségi vizsgák).

Gyermek- és ifjúságvédelem

Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok összehangolására gyermek- és ifjúságvédelmi (továbbiakban: GYIV) felelős működik. A GYIV-felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, ezek káros hatásának pedagógiai eszközökkel történő megelőzése, illetve ellensúlyozása. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- iskolaorvossal,
- iskolai védőnővel

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A gyermekvédelem körébe tartozik a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység. Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben. Feladatunk segíteni minden hátrányos helyzetű tanulót képességeinek kibontakoztatásában. A hátrányos helyzet kialakulásához hozzájáruló tényezők:

Családi mikrokörnyezet

- a család gazdasági helyzetéből adódó lakásviszonyok
- a túlságosan alacsony egy főre eső jövedelem
- a kulturális helyzet (szülők alacsony iskolázottsága, a kultúra megbecsülésének hiánya, a(z) (ön)művelődés lebecsülése)
- családi hagyományok (hagyományokon alapuló kapcsolatok a családon belül és kívül, vallási, erkölcsi, szociális hagyományok, nevelési hagyományok)
- a család élete, a családtagok magatartása (kevés közös élmény a szülőkkel, helytelen nevelési módszerek, a gyermek nem megfelelő helyzete a családban, a szülők kifogásolható erkölcsi magatartása, az iskola munkájának lebecsülése, közömbösség vele szemben, rendezetlen életmód)
- csonka családban felnövő gyermek (elvált szülők, árva, félárva gyermek)
- tartós betegség
- áttelepült, beköltözött (új) tanuló

Családi házon kívüli környezet

- az utca, lakókörzet negatív hatásai
- helytelen viszony, kapcsolat kifogásolható magatartású, erkölcsű gyermekcsoportokkal, felnőttekkel

Iskolai környezet

- az iskolába naponta távolról történő utazás
- a tanuló nem megfelelő helyzete a különböző közösségekben
- beilleszkedési nehézségek
- a tanulók értékelésének, minősítésének merev módszerei

Kollégiumi elhelyezés

Azok a tanulók, akik esetében a lakóhely és az iskola közötti nagy távolság miatt indokolt a kollégiumi elhelyezés, a Vak Bottyán János Katolikus Műszaki és Közgazdasági Technikum, Gimnázium és Kollégium szolgáltatásait vehetik igénybe.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózása

A különböző előképzettséggel rendelkező 5., illetve 9. osztályos tanulók ismereteinek közös szintre emelése a tanórák keretein belül megoldható, önálló felzárkóztató programot nem igényel. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók számára jelentkezésük esetén, tanórán kívüli

foglalkozás keretében tanulás-módszertani szakkört szervezünk a hatékony tanulási módszerek elsajátítására.

Az eltérő tanulási módszereket használó diákok számára biztosítjuk az iskolai könyvtár és az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni és kiscsoportos használatát.
Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere.

A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái, a tanulók és a pedagógusok közti információáramlás rendje

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az igazgatóhelyettesek, az osztályfőnökök és szaktanárok, illetve a diákönkormányzatot segítő tanár és a szabadidő-szervező tájékoztatják.

- az iskola igazgatója a legalább évente egyszer megrendezett diákközgyűlésen, valamint – a diákönkormányzat felkérése esetén – a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a nevelési igazgatóhelyettes a hétfői iskolarádiós hirdetés által, valamint írásos formában a hirdetőfalon,
- az osztályfőnökök és a szaktanárok folyamatosan az osztályfőnöki órákon és a tanórákon,
- a diákönkormányzatot segítő tanár, illetve a szabadidő-szervező a diákönkormányzat vezetőségének ülésein egy-egy terület felelőseinek alkalmi megbeszélésein, és a diákönkormányzat faliújságján keresztül.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve az ellenőrző könyvön keresztül írásban) tájékoztatják. A jogszabály által meghatározott esetekben a tájékoztatás tértivevényes levélben történik.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott diákjogi képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel vagy a nevelőtestülettel.
- A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
- az iskola igazgatója — felkérés esetén — a szülői munkaközösség választmányi ülésén, illetve az igazgató által meghirdetett nyílt szülői fórumokon,
- az osztályfőnökök, illetve a szaktanárok folyamatosan az osztályok szülői értekezletein,
- a könyvtárban elhelyezett dokumentumok segítségével (pedagógiai program, fegyelmi szabályzat, házirend, jogszabályok stb.)

Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól; feladatairól, eredményeiről, problémáiról,

- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, a szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Nyílt szülői fórum

Feladata:

- a szülői munkaközösség által előzetesen összegyűjtött, illetve a helyszínen megfogalmazódó kérdések megválaszolása,
- tájékoztatás a pedagógusok által fontosnak tartott kérdésekben,
- kötetlen eszmecsere a szülők és a pedagógusok között.

A szülői értekezletek és a fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával vagy a nevelőtestülettel.

Az iskola nyitott a szülők olyan javaslatai felé, melyek tovább fejlesztik a pedagógusok és a szülők közötti kapcsolatot és információáramlást.

Diákközgyűlés

A Diákönkormányzat évente egy alkalommal közgyűlést tart, amelyen közvetlenül intézhetnek kérdést az intézmény vezetőihez, illetve egyéb alkalmazottaihoz.

A GYÖNGYÖSI
BERZE NAGY JÁNOS GIMNÁZIUM

HELYI TANTERVE

A Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium helyi tanterve

A Gimnázium által választott kerettanterv

A Gimnáziumnevelő-oktató munkája alapjául kormányrendelet által meghatározott kerettantervekre épülő helyi tanterveket használ. A nyolcosztályos képzésben a *Kerettanterv a gimnáziumok 5-12. évfolyama számára*, a négyosztályos képzésben a *Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára* című kerettantervek az alapjai a helyi tanterveknek.

A kerettantervi óraszámok feletti foglalkozások tananyaga

A kerettantervek minden tantárgy esetében a heti óraszámokból következő éves óraszámok 90 százalékának megfelelő tananyagot tartalmaznak. A fennmaradó 10 százalék tananyagát a jogszabálynak megfelelően az iskola határozta meg.
Szintén az iskola határozott a szabadon választható órakeretek felhasználásáról.

Mind az 5-8. osztályok programjába szorosan beépült többletórákat, mind a 9-12 évfolyamok alaptantervébe integrált és a tanévenként két-két (2020.09.01-től induló 9. évfolyamon egy-egy) szabadon választható órasáv tananyagát e helyi tanterv tantárgyi egységeiben megkülönböztetett betűkarakterek jelölik.

A tankönyvek, segédletek és taneszközök megválasztásának elvei

Az egyes tantárgyak tanítása során alkalmazott tankönyvek és oktatási segédletek megválasztása a szakmai munkaközösségek feladata a következő alapelvek szerint:

- igazodjanak a NAT és az iskola helyi tantervének követelményeihez
- didaktikai szempontból igazodjanak a korosztály mentális sajátosságaihoz
- különösen az alsóbb évfolyamok számára a munkafüzetekkel kiegészíthető tankönyveket ajánljuk
- kép- és ábraanyagukban esztétikusak legyenek
- a pedagógiai szempontból hasonló értékű könyvek (könyvsorozatok) esetén a kedvezőbb árral rendelkezőt válasszuk.

Az iskola az ingyenes tankönyveket könyvtári kölcsönözhető könyvekkel és folyamatos könyvtárhasználattal biztosítja.

Az iskola kiemelt pedagógiai feladatai

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok a teljes iskolai nevelési-oktatási folyamat közös értékeit jelenítik meg, így áthatják e pedagógiai folyamatok egészét. E területek – összhangban

a kulcskompetenciákban megjelenő ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- tematizálják az alsó tagozaton a tanítói munkát, felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretekben folyó egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

Ezen pedagógiai feladatok megvalósításának részleteit a helyi tanterv tartalmazza.

Mindennapos testnevelés a Gimnáziumban

A mindennapos testnevelést a Nkt. 27.§ (11) bekezdése szerint, azaz minden évfolyamon, heti öt tanítási óra keretében valósítjuk meg. Emellett a Berze Diáksport Egyesülettel együttműködve délutáni spotszakköröket, szakosztályi edzéseket, bajnokságokat, kondicionáló termi foglalkozásokat is szervezünk.

A mindennapos testnevelés legfeljebb heti 2 órájának az NKT 27. § (11) bekezdése alapján történő kiváltására vonatkozó eljárásrend

A kérelem benyújtásának és elbírálásának rendje
Az a tanuló, aki a hivatkozott jogszabály c) pontja alapján élni kíván a hetenkénti, legfeljebb 2 tanítási óra kiváltásának lehetőségével, kérelmet nyújthat be az iskola igazgatójához.

A kérelemhez csatolni kell

a) a versenyszerű rendszeres sporttevékenységet igazoló egyesületi tagságról szóló igazolást, vagy
b) az amatőr sportolói szerződés alapján a sportszervezet által kiállított igazolást és a tanévre érvényes versenyengedély hitelesített másolatát.
A kérelem benyújtását követően az érintett testnevelőtanár szakmai javaslata alapján a felmentést az iskola igazgatója – egy vagy legfeljebb két testnevelés órára vonatkozóan – engedélyezheti.

A felmentés az engedély kibocsájtását követő hét első kijelölt testnevelés órájától kezdődően a rendszeres sporttevékenység fennállásáig, de legfeljebb a félév végéig érvényes.

Az órák kiváltásának rendje
Az a tanuló, aki az előbbiekben részletezett módon jogosultságot szerzett a heti legfeljebb két testnevelés óra sporttevékenységgel történő kiváltására, a tárgyhetet megelőző utolsó tanítási napon 16 óráig köteles

- a sportszervezet (edző) által ellenjegyzett rövid összefoglalót benyújtani testnevelő tanárának a tárgyhetet megelőző héten elvégzett edzésmunka teljesítéséről (edzés helyszíne, időpontja, tartalma), továbbá
- a testnevelő tanárral egyeztetni, hogy mely testnevelési órák alól kaphat a tárgyhéten mentesítést. A testnevelő tanár a kiváltható órák időpontját a tanuló igénye, illetve a tárgyhétre tervezett szakmai tevékenység figyelembevételével jelöli meg.

Azokra a tanítási órákra, amelyekre a szaktanár értékelést tervez, nem kapható mentesítés.
Az összefoglaló benyújtása, illetve az időpontegyeztetés elektronikusan is történhet.
Az összefoglaló benyújtásának hiánya vagy tartalmi elégtelensége esetén a tanuló a tárgyhét valamennyi testnevelés óráján köteles részt venni.
A kiváltott órák alatti benntartózkodásra a lyukas órákra vonatkozó általános előírások érvényesek.
A mentesítés miatti távollétek adminisztrálása az e-naplóban: „mentesítve”.
Úszásoktatás alól csak vízi sportot űző tanuló kérhet felmentést.

Választható tantárgyak és foglalkozások

A nyolcosztályos képzés esetén az 5-8. évfolyam választható órakeretét a diákok a Gimnázium helyi tanterve alapján az iskolába való beiratkozással kötelezően választják. Ez a központi kerettantervhez képest idegen nyelvből, irodalomból, fizikából, kémiából és biológiából jelent többletórát.

Mind a nyolcosztályos, mind a négyosztályos képzés esetén, a 2020. szeptember 1-jén bevezetett Nemzeti Alaptantervnek megfelelően a 9-10. évfolyamon, a szabadon választott órák heti 2 órás keretének terhére *2 szabadon választott tantárgy felvételét teszi lehetővé, 1+1 órában*. Ezeknek az óráknak a felvétele *nem kötelező*. A 11. évfolyamon a természettudományok oktatására biztosított 2 óra felvétele valamennyi diák számára *kötelező*. Ezen órakeret terhére a diákok a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyak valamelyikét választhatják.

Mindkét képzési forma esetén, a 11-12. évfolyamon szintén két tantárgy kapcsán választhatnak emelt szintű oktatást a diákok, ám ekkor már három-három órával emelkedik az alapképzés óraszámához képest az emelt szintű képzések összes óraszáma. E két utolsó évfolyam emelt óraszámú képzése elsősorban az emelt szintű érettségire való felkészülést

szolgálja, ezért ennek a képzési formának a fejlesztési feladatait és követelményeit az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló aktuális Miniszteri Rendelet határozza meg.

Emelt szintű képzést minden felsorolt tantárgy esetén vállalja a Gimnázium, ha a jelentkezők száma eléri a 14 főt.

A Gimnáziumban választható érettségi vizsgatárgyak

A kötelező vizsgatárgyak mellett a Gimnázium felkészít minden olyan, tanrendünkben lévő tantárgyból középszintű érettségi vizsgára, melyet választható vizsgatárgyként megjelölt az Oktatási Hivatal. Emelt szintű vizsgára magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika/digitális kultúra, vizuális kultúra, testnevelés tantárgyakból készítünk fel.

Az érettségi vizsgatárgyak témakörei

Az érettségi vizsgatárgyak követelményrendszerét az aktuális Miniszteri Rendelet szabályozza, ahogy ez rendelkezik az egyes vizsgatárgyak estén a nyilvánosságra hozandó dokumentumokról is. Azon tantárgyak esetén, ahol ilyen dokumentumot (témakörök, kísérletjegyzék, eszközjegyzék stb.) előír a rendelet, e helyi tanterv tantárgyi egységeinek végén olvashatók a középszintű érettségivel kapcsolatos témakörök, kísérletek, eszközjegyzékek.

Az intézmény képzési formái

A nyolcosztályos gimnáziumi képzés

Ez a képzés valósítja meg legtisztábban a széles körű, általános műveltséget nyújtó gimnáziumi képzés ideálját. Tapasztalataink igazolták azt az előfeltevést, hogy a gyerekek egy része már 10-11 éves korában is alkalmas gimnáziumi tanulmányokra, sőt számukra ez a képzési forma biztosítja a személyes fejlődésükhöz szükséges optimális tanulási környezetet. Az idejáró gyerekek fejlődése és kiemelkedő versenyeredményei is igazolják ennek a tehetségfejlesztési formának a létjogosultságát.

Természetesen az ezt a képzést választó diákoknak is lehetőségük van arra, hogy a 9. évfolyamtól kezdődően bekapcsolódjanak az érdeklődésüknek megfelelő szakirányú felkészülést lehetővé tevő programokba.

A négyosztályos gimnáziumi képzés

Az általános műveltség alapjainak átadásán túl, a 14 éves korosztály már részben kialakult érdeklődésének megfelelően, diákjaink speciális irányultságú csoportokban való tanulását teszi lehetővé. Az egyes szakirányokhoz kapcsolódó tantárgyakat emelt óraszámban tanulhatják.

Az iskolába való felvétel és átvétel feltételei

A szóbeli felvételi vizsga követelményei

Az iskola a beiskolázási eljárás részeként felvételi elbeszélgetést tart. Ezen a szaktanárokból álló bizottság – kötetlen beszélgetés keretei között – a NAT által előírt alapkövetelmények meglétét méri fel. Ezen kívül igyekszik tájékozódni a jelentkező általános tájékozottságáról, kommunikációs és összpontosító képességeiről, valamint a tanórán kívüli tevékenységéről.

Eljárás a felvételi rangsorok kialakításakor azonos pontszám esetén

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 40. § (3) értelmében a felvételi eljárás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül a rangsor elkészítésénél előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, Gyöngyös, majd azokat, akik a lakóhelye a gyöngyösi járás.

Az előnyben részesítés után is azonos helyzetben lévő tanulók a rangsorban előrébb kerül az a tanuló, akinek a központi írásbelin elért eredménye (matematika és magyar nyelv) jobb.

Más iskolából való átvétel

Az iskola az általa meghatározott tárgyakból kérheti az előzetes ismeretek bemutatását, és az átvételi kérelem elbírálásakor e beszámolók eredményét figyelembe veszi.

A nyolcosztályos gimnázium 5-8. évfolyamára átjelentkező tanulónak a tantervünkben szereplő, s a tanuló által már befejezett évfolyamokon tanított tantárgyakból különbözeti vizsgát kell tenni. Az iskola a nyolcosztályos képzésbe bekapcsolódni kívánó valamennyi tanuló esetében további tárgyakból is kérheti az előzetes ismeretek bemutatását, és az átvételi kérelem elbírálásakor e beszámolók eredményét figyelembe veheti. A nyolcosztályos képzésben üresedés esetén a kilencedik évfolyamra beiskolázott, legkiválóbb eredményt elért tanulóknak az iskola felajánlhatja a felvételt a nyolcosztályos gimnázium kilencedik évfolyamára.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A magasabb évfolyamba lépés feltétele az iskola tantárgyi tanterveiben meghatározott követelményeinek a továbbhaladáshoz szükséges, azaz elégséges szintű teljesítése, Vizsgával záruló tanítási ciklus után a továbblépés további feltétele a vizsgán való megfelelés is.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanuló (a tanév végi elégtelen osztályzat, illetve az elégtelen vizsgaeredmény kijavítása végett tett) javítóvizsgán legalább elégséges eredményt érjen el.

A csoportba sorolás elvei

A felvett tanulók csoportba sorolása az intézményvezető kompetenciája. A beiskolázási eljárás során arra kell törekedni, hogy a kialakított osztályok a nemek közötti arány tekintetében egyenértékűek legyenek.

A nyelvi csoportba sorolás a szintfelmérő dolgozatok, illetve évközi átvételi kérelem esetén különbözeti vizsgák eredménye alapján történik.

Értékelés

A magatartási osztályzat tartalmának követelményei

Példás:

- Viselkedése példamutató, tanárokkal, társaival udvarias és segítőkész, tiszteletet tanúsít az intézmény dolgozói iránt, kommunikációja kulturált, hangneme megfelelő, tevékenységével, tanulmányi és közösségi munkájával és hagyományaink ápolásával megbecsült tagja iskolánknak. Iskolán kívüli tevékenysége során tudásával és magatartásával megbecsülést és hírnevet szerez gimnáziumunknak (tanulmányi versenyek, kulturális rendezvények, külföldi tanulmányutak, sportversenyek, internetes kapcsolatok).
- Ha állandó megbízatása van azt pontosan, felelősségteljesen látja el.
- A közösség munkájában tevékenyen és kezdeményezően részt vesz, figyelembe véve az adott közösség érdekeit.
- Személyisége érdeklődő, nyitott, toleráns, aktívan részt vesz az iskolai diákélet tartalmasabbá tételében.
- A házirend követelményeit betartja, igazolatlan órája nincs, csak indokolt esetben hiányzik.

Jó:

- Viselkedése, tanulmányi és közösségi munkája során elfogadja az iskolai élet rendjét, és tiszteli hagyományainkat.
- Szívesen vesz részt a közösség életében, a közösség érdekei ellen nem vét.
- A házirend követelményeit betartja, fegyelmezett, társaival és a felnőttekkel udvarias, kommunikációja kulturált.
- Legfeljebb egy-két igazolatlan órája van.

Változó:

- Viselkedése társaival, tanáraival nem mindig udvarias.
- A közösségi normákat nem tartja kötelezőnek önmagára nézve, megnyilvánulásai időnként sértők, megbízhatatlanok.
- A követelményeket nem egyenletesen teljesíti, rossz irányba is befolyásolható.
- Igazolatlan óráinak száma meghaladja a 2 órát.

Rossz:

- Viselkedése agresszív, hangvétele sértő, tanáraival, társaival tiszteletlen, udvariatlan.
- Szándékosan igyekszik ártani a közösségnek.
- A követelményeket többször, szándékosan megszegi.
- Fegyelmi vétségei vannak.
- Igazolatlan óráinak száma meghaladja a 8 órát.

A szorgalmi osztályzat tartalmának követelményei

Példás:
- Tanulmányi munkájában megnyilvánul a tudatosság, a tudás sokirányú megszerzésének igénye. Minden tantárgyból elvégzi a kapott feladatait, és az adott tantárgyból igyekszik a legjobbat nyújtani.
- Érdeklődésének megfelelően önkéntesen többletfeladatot vállal, tanulmányi- és sport versenyeken vesz részt.
- Céltudatos, ésszerű időbeosztása van, kötelességtudat jellemzi, munkavégzése pontos, megbízható.
- Megfelelő tanulási technikákat igyekszik elsajátítani.
- Képességeihez mérten igényesen dolgozik, és jó teljesítményt nyújt.

Jó:
- A tantárgyi követelményeket teljesíti.
- Órákra lelkiismeretesen készül, rendszeresen, megbízhatóan dolgozik.
- Nem mindig törekszik képességei maximumát nyújtani.

Változó:
- A tantárgyi követelményeket hullámzóan teljesíti, tanulmányi munkája ingadozó.
- Nem képességeinek megfelelően teljesít.
- Különösebb érdeklődést nem mutat, esetenként igénytelen, gyakran figyelmetlen, pontatlan.
- Maximum egy tantárgyból bukik.

Hanyag:
- Megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait nem végzi el.
- Érdektelenség, teljes közöny jellemzi.
- Két vagy több tárgyból bukik.

Az elbírálás további szempontjai

- Az osztályfőnök megfelelő idejű, minőségű és körültekintő előkészítő munka után javaslatot tesz a magatartás és szorgalom jegyekre.
- A magatartás és szorgalom minősítése során a példás jegyhez minden feltételnek teljesülnie kell.
- Ha ennek ellenére nincs egyetértés az osztályban tanító kollégák között a példás minősítés kapcsán, akkor az osztályozó értekezleten szavazással döntik el a végleges jegyet, melynek során, szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szavazata duplán számit. A szavazáson az osztályban tanító tanárok vesznek részt.
- A többi minősítésről az osztályfőnöknek joga van dönteni, természetesen a kollégák és a diákok véleményének figyelembevételével.
- Ha a tanuló egy tárgyból bukik – az osztályban tanító tanárok és elsősorban az adott tantárgyat tanító kolléga véleményét meghallgatva – az osztályfőnök dönthet a változó vagy hanyag szorgalomról.

A tantárgyak teljesítésének elbírálása

A tanulónak az adott tantárggyal és tantárgyi modullal összefüggő minden lényeges szóbeli, írásbeli és gyakorlati megnyilatkozását, munkáját, teljesítményét értékeljük. Az értékelés lehet szóbeli, írásbeli, vagy érdemjegyek, osztályzatok általi.

Az értékelés serkentsen folyamatos tanulásra, adjon visszajelzést a tanulóknak, a szülőknek, a pedagógusoknak a követelmények teljesítéséről, a munka minőségéről. Járuljon hozzá a tanulás, a pozitív teljesítmény rangjának erősítéséhez, a diákok értékrendjének alakításához. Törekedjen objektivitásra, kiszámíthatóságra.

A tanuló tantárgyi érdemjegyeiben, osztályzataiban nem jelenhet meg:

- felszerelés hiánya (kivéve pl. a füzetet, ha abban volt a házi feladat)
- a tanuló tanárral szemben tanúsított magatartása
- órai magatartása

Az egyes tantárgyak követelményrendszerének kidolgozása során törekedni kell az egységesített megközelítésre. A követelményrendszerek kialakítása a munkaközösségek feladata.

Az írásbeli dolgozatokat célszerű pontozni. A feladatok pontozásánál az objektivitás érdekében, igyekezni kell minél kisebb részegységekre bontani a feladatokat.

Minden tantárgy esetében az eredmények értékelése 5-fokozatú skálán történik. Az érdemjegyek 1, 2, 3, 4, 5, az osztályzatok elégtelen, elégséges, közepes, jó és jeles minősítésűek lehetnek.

A hit- és erkölcstan tantárgy értékelése és minősítése a hitoktatók által meghatározott módon történik.

Egy tanuló félévente minimálisan annyi érdemjegyet kell, hogy kapjon, mint a heti óraszám kétszerese, de legkevesebb hármat.

Azt a módot, ahogyan a számonkérések százalékos eredményeit érdemjeggyé váltja a tanár az év elején ismertetni kell a tanulókkal.

Az előre bejelentett témazáró dolgozatok érdemjegyei kétszeres súlyozással számítandók be a félévi és az év végi osztályzatokba.

Az év végi osztályzat kialakításánál az egész tanév érdemjegyeit figyelembe kell venni.

A kiemelkedően jó tanulmányi munkát végző diákok a szaktanár javaslatára tantárgyi dicséretet, a nevelőtestület javaslatára általános dicséretet kapnak, melyek a félévi értesítőbe és a bizonyítványba is bekerülnek.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, arányai, pótlásának szabályai

Az írásbeli beszámoltatások formái a tantárgyak jellegéből következően változatosak: témazáró dolgozatok, értekezések, esszék, feladatmegoldások, anyanyelvi és idegen nyelvi tesztek, tesztlapok, tudásmérő lapok, példamegoldások.

A témazáró dolgozatok írásának tényét és időpontját legalább egy héttel előtte tudatni kell a tanulókkal.

Egy nap legfeljebb két témazáró dolgozat íratható. Ezt a tanulók jelzése alapján a szaktanárok hangolják össze, szükség esetén az osztályfőnök koordinálásával. El kell érni, hogy ne torlódjanak össze az írásbeli dolgozatok. A szaktanárok a nagyobb témazáró, értekező dolgozatokat három, az egyebeket két héten belül adják vissza értékeléssel a tanulóknak. A témazáró dolgozatokat, a félévi, tanév végi és év eleji felméréseket mindenkor rendszerező ismétlésnek, összefoglalásnak kell megelőzni.

A témazáró dolgozat feladatainak kialakításánál felsőbb évfolyamokon figyelembe kell venni az érettségi követelményeket, korábban a 6. 8. és 10. évfolyam kompetenciamérésének tapasztalatait, s a tantervek követelményeit. A feladatokban a tételes ismeretek tudása mellett különös figyelmet kell fordítani a szövegértésre, a meglévő ismeretek alkalmazására, a logikus gondolkodásra, illetve a tanuló máshonnan szerzett, meglévő ismereteinek alkalmazási lehetőségeire. Különösen a 11-12. évfolyamon gondot kell fordítanunk arra, hogy minden olyan írásbeli számonkérési formát gyakoroltassunk, amellyel tanítványaink a kétszintű érettségi vizsgán találkozhatnak (esszé, teszt, grafikon-, forrás- és táblázatelemzés stb.).

Az írásbeli feleltetés többi formája (dolgozat, röpdolgozat) előzetes bejelentés nélkül akkor alkalmazható, ha az, az előző óra anyagából történik. A több leckéből álló írásbeli felelet esetén a tanulókat legalább az előző órán figyelmeztetni kell.

Hosszabb mulasztás esetén lehetőséget kell adni a tananyag pótlására, s csak azután számoltatható be a tanuló az adott anyagból.

Az otthoni írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Alapelvei: célszerűség, arányosság, elmélyítés és gyakorlás, az elmélet és gyakorlat helyes aránya, egyensúlya. Adjon elegendő lehetőséget és kötelezettséget a gyakorlásra, a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség javítására.

A hétvégére és tanítási szünetekre ne legyen több házi feladat, mint egyéb napokon.

A tanév időbeosztása

A tanév utolsó hete a gimnáziumban speciális tanítási rend szerint zajlik:

- a 6; 8; 10. évfolyamos tanulók osztályvizsgákra készülnek, és azokon vesznek részt.
- a 9. évfolyam választható erdei iskolai programot teljesít
- a 11. évfolyam választható vízi jártassági- és vízi közlekedési és életmentési tanfolyamon vesz részt.
- az 5., 7. évfolyamosoknak egyedi heti órarend szerint iskolai foglalkozása van. Törekszünk azonban az 5., 7. évfolyamosok számára is olvasó tábort szervezni.
- A 9. és 11. évfolyam azon tanulói, akik nem táboroznak, szintén egyedi heti órarend szerint tanulnak a gimnáziumban.

A fentiekből következően az egyes tantárgyak és modulok helyi tantervei évi 36 tanítási hétre készültek.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A hatodik, a nyolcadik és a tizedik osztály végén a kerettantervvel összhangban megfogalmazott tantárgyi követelmények teljesítéséről tantárgyi vizsgákon kell számot adni. A vizsgák követelményeit az érintett munkaközösségek határozzák meg.

- A hatodik év végén: matematika, idegen nyelv
- A nyolcadik év végén: matematika, idegen nyelv, magyar nyelv
- A tizedik év végén: matematika, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv és egy választott tantárgy (biológia, kémia, fizika, földrajz, informatika/digitális kultúra, vizuális kultúra, testnevelés vagy második idegen nyelv). A biológia, az informatika, a rajz és a testnevelés akkor választható, ha a tanuló fakultációs foglalkozáson a 10. évfolyamon tanulta a tárgyat.

A gimnáziumi tanulmányok érettségi vizsgával zárulnak. Az érettségire jelentkezők számára a vizsgákat az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően az iskola szervezi.

Az iskolánk által szervezett év végi vizsgának az eredménye a bizonyítványba kerülő év végi osztályzatot nem befolyásolja, de önálló érdemjegyként bekerül az év végi bizonyítványba. A magasabb évfolyamba lépés feltétele a legalább elégséges szintű vizsgaeredmény minden vizsgatantárgyból.

Sikeres előrehozott osztályozó vizsga esetén a tantárgy adott évfolyamú foglalkozásainak látogatásától a tanuló mentesül.

Fegyelmező intézkedések és fokozataik

- szaktanári, osztályfőnöki szóbeli figyelmeztetés
- szaktanári, osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetés
- írásbeli osztályfőnöki intő
- írásbeli osztályfőnöki megrovás
- írásbeli igazgatói intő
- írásbeli igazgatói megrovás

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi eljárást az iskola fegyelmi bizottsága folytatja le, jogszabályban előírtak alapján, illetve saját szervezeti és működési szabályzata szerint.

A fegyelmező intézkedések alkalmazásakor a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyától függően – el lehet térni.
Ennek részleteit a fegyelmi szabályzat tartalmazza.

Tantervi óraháló

A tantervi óraháló a pedagógiai program része, s elfogadása is azzal együtt történt.

Tantervi óraháló

Tantárgyak	6. évf.	7. évf.	8. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	5
I. Idegen nyelvek	5	4	5	3	3	3
II. Idegen nyelv				3	3	3
Matematika	4	3	3	3	3	4
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1			1
Történelem		2	2	2	3	3
Természetismeret	2					
Fizika		2	2	2	2	
Kémia		1+1	2	2		
Biológia-egészségtan		2	2	2	3	1
Földrajz		2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1	1	
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1	1	
Dráma és tánc						
Művészetek						2
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek	2					
Hon- és népismeret	+1					
Informatika / digitális kultúra	1	1	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1	1	1
Fakt 1 / Emelt sz. 1 (Kötelezően választandó)				2	3	3
Fakt 2 / Emelt sz. 2 (Kötelezően választandó)				2	3	3
Szabadon választható				*2*	*3*	*3*
Tanulók kötelező óraszáma	29	32	32	36	35	35

+1: szabadon választott

Óratervi háló
a 2020. szeptember 1-jén bevezetett Helyi Tantervhez

Évfolyam	***5.***	***6.***	***7.***	***8.***	***9.***	***10.***	***11.***	***12.***
magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4	3	4	4	5
matematika	4	4	4	4	3	3	3	4
történelem	2	2	2	2	2	2	3	4
állampolgári ismeretek				1				1
hon- és népismeret	1							
etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1				
természettudomány	2						2	
kémia		1	1	2	2	1		
fizika		1	1	2	2	3		
biológia		1	2	1	2	3		
földrajz		1	2	1	2	1		
első élő idegen nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
második idegen nyelv					3	3	4	4
művészetek							1	
ének-zene	2	1	1	1	1	1		
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1		
dráma és színház			1					
mozgóképkult. és médiaismeret								1
technika és tervezés	1	1	1					
digitális kultúra	1	1	1	1	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályf.)	1	1	1	1	1	1	1	1
faktok, érettségire történő felkészítés	-	-	-	-	1+1*	1+1*	3+3	3+3
összes órák emelt képzéssel	30	30	32	32	34**	34**	36	36

* szabadon választható
** a szabadon választható órák nélkül

Érvényességi rendelkezések

A pedagógiai program határozatlan ideig érvényes. A felülvizsgálatot az SZMK indítványára, vagy a nevelőtestület 25 %-ának javaslatára az igazgató rendeli el. A pedagógiai program és a módosításai az elfogadást követő tanévtől, a tantárgyi struktúrát is érintő részek az elfogadást követő tanévtől, felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre.

Közzététel

A pedagógiai programból egy-egy példányt el kell helyezni

- az intézmény könyvtárában,
- a tanári szobában,
- az iskolatitkárnál,
- az irattárában,
- elektronikusan az intézmény weblapján,

egy példányt pedig el kell juttatni a fenntartónak.

Mellékletek

1. sz. melléklet: Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Akcióterv és megvalósulás

Az esélyegyenlőség előmozdítása arra irányul, hogy a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók valóban élni tudjanak a számukra is nyitott lehetőségekkel. Az esélyegyenlőség biztosítása és az esélyegyenlőség előmozdítása egymást kiegészítő célokat jelölnek meg. Az esélyegyenlőség akkor érvényesül, ha mindkét cél egyszerre teljesül az iskolai tevékenységek során.

Esélyegyenlőségi kockázatot magukban hordozó tevékenységek:

Nyílt nap megrendezése, tájékoztatás
- Felhívás közzététele a nyílt napról minél szélesebb körben: sajtóban, helyi médiában
- A város általános iskoláiban szülői értekezleten történik tájékoztatás
- A nyílt napon bemutatjuk képzési rendszerünket, iskolánk életét.
- Testi, érzékszervi fogyatékos tanuló kérésére előzetes egyeztetés alapján külön is bemutatjuk iskolánkat.

Felvételi
- Központi felvételi eljárás keretében történik.
- Testi, érzékszervi fogyatékos tanuló a szakértői véleményben megjelölt módon vesz részt a felvételi eljárásban.(elektronikus segédeszköz, nagyított feladatlap, megnövelt időkeret, stb.)

Beiratkozás
- Az új növendékek számára külön kijelölt napon történik.
- A beiratkozás alkalmával számba vesszük a HHH, HH és az SNI tanulókat, megismerjük egyéni helyzetüket, bevonjuk az őket megillető támogatásokba. (menza)

Tanítás-tanulás
- Az oktatás szervezése szegregációmentes.
- Iskolánkban a HHH, HH és SNI tanulók integrált oktatásban vesznek részt. Előmenetelüket az oszt. fő. az érintett szaktanárok közösségével havonta értékeli, a GYIV-felelőst tájékoztatja, a szülővel folyamatos kapcsolatot tart.
- Az SNI tanulók részére pedagógiai célú fejlesztő foglalkozásokat szervezünk, melyeket egyéni fejlesztési naplóban rögzítünk. A szakértői véleményben javasolt segítséget, eszközöket biztosítjuk.

Értékelés
- Az értékelés gyakorlata a PP-ben leírt elvek szerint történik.
- A szaktanárok lehetőség szerint az értékelés ösztönző formáit alkalmazzák.
- Az SNI tanulók esetében a szakértői vélemény alapján egyes értékelési formák módosulhatnak, illetve mentességet kaphatnak.

A tananyag kiválasztása
- A tananyag kiválasztását és a követelményrendszert az iskola helyi tanterve rögzíti.
- A tananyag elsajátításához és a követelmények teljesítéséhez a szaktanárok differenciált módszerekkel nyújtanak támogatást a HHH és SNI tanulóknak.

Továbbtanulás, pályaorientáció

- Reális önértékelés kialakítása, adottságoknak és képességeknek megfelelő pályaorientáció.

Tanórán kívüli foglakozások

- Szakkörök, művészeti tevékenység, sport irányában motiváció ébresztése a hátrányos helyzetű tanulók körében is, tehetségüknek megfelelően.

Könyvtár használata, internet-hozzáférés

- Könyvtári foglalkozásokon a tanulók megismerik a könyvtár használatát, lehetőségeit, szakszerű segítséget kapnak. Az olvasóteremben biztosított az internet-hozzáférés. (wifi)

Diákélet, szabadidős tevékenység

- A tanulói közösségek szemléletének formálása, a közösségi kohézió fejlesztése annak érdekében, hogy a HH tanulók is szívesen vegyenek részt társas rendezvényeken. (iskolai disco, karácsonyi klubest, diáknapi programok, stb.)

Szociális hátrányok kompenzálása

- Tankönyvtámogatás, étkezési kedvezmény biztosítása az arra jogosult tanulóknak. Segélyek, ösztöndíjak megszerzésének előmozdítása.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók nyilvántartása és segítése

- Nyilvántartásukat a GYIV felelős tanár végzi, személyes kapcsolattartással tájékozódik életükről, iskolai közérzetükről. A felmerülő problémák megoldása érdekében lépéseket tesz.

Az SNI tanulók iskolánkban történő integrált oktatását külön program írja le.

2. sz. melléklet: Egészségnevelési, egészségfejlesztési program

Az egészségnevelés céljai és feladatai

- Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az egészségük védelme érdekében. Ismerjék fel azt, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között.
- Nyújtsunk segítséget abban, hogy a tanulók helyesen értelmezzék azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyközi kapcsolataik minőségén is múlik.
- Ismertessük meg a tanulókkal az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket. Adjunk támpontokat, értelmezési kereteket az életmódbeli döntések meghozatalához, ezzel is egyes, az egészséget támogató magatartásformák, megoldási módok alternatívaként jelenjenek meg mindennapi életükben.
- Nyújtsunk segítséget a tanulóknak abban, hogy készség szintjén alkalmazzák azokat a megküzdési stratégiákat, amelyek alkalmazásával megőrizhetik, illetve újrateremthetik életük egyensúlyát.
- A tanulók ismerjék a testnevelés és sport egészségügyi és prevenciós értékeit.
- Váljon a rendszeres fizikai aktivitás magatartásuk részévé, a tanulók rendszeresen fejlesszék edzettségüket és az ellenálló képességüket.
- Ismerjenek és önállóan hajtsanak végre relaxációs gyakorlatokat.
- A mentálhigiénés nevelési célkitűzéseink: a viselkedést, az életvitelt, a személyiséget formáljuk a pozitív értékek el- és befogadására, a jó erkölcsre, az egészséges életmódra.
- Az egészségnevelés iskolai feladata különösen a primer prevenció: az egészséget támogató életmód gyakorlására és a környezeti károsító tényezők kiiktatására irányuló erőfeszítéseket jelenti.
- A egészségnevelés célja, hogy alkalmassá tudjuk tenni a tanulók személyiségét arra, hogy ne legyen szükségük élvezeti és kábítószerekre a problémáik elfeledéséhez, képesek legyenek érzelmi egyensúlyuk megtartása mellett ezek megoldására.
- Tudatosítsuk a tanulókban, hogy az egészséges életmód igen sokféle lehet: mindig az aktuális élethelyzettől, kulturális, etnikai, társadalmi csoport hovatartozástól függően mérlegelhető és értékelhető egy adott életmód, szokásrendszer minősége.

Az egészségnevelés színterei az iskolánkban

Osztályfőnöki órák

Az osztályfőnöki órákon kiváló alkalom nyílik a tanulók egészségnevelésére

Szaktárgyi órák

A tanítási órákon (pl. testnevelés, biológia, fizika, kémia stb.) a szaktárgyi ismeretekhez integrálhatók az egészségnevelés vonatkozásai.

Osztályvizsgálatok

Az osztályvizsgálatok alkalmával az iskola orvosának és védőnőjének lehetősége van arra, hogy a tanulóknak – egyenként, személyre szabottan – fejlesszék az egészségkultúráját.

A tanítási órákon kívüli foglalkozások

A délutáni szabadidős sportfoglalkozásokon, sportversenyeken kiváló lehetőség nyílik az egészséges életmód gyakorlati alkalmazására

Az iskolai sport- és túranap

A hagyományosan megrendezésre kerülő sport- és túranapok egészségfejlesztő hatását a szabadidő kulturált, hasznos és eltöltésén keresztül fejti ki.

Iskolai táborok

A szervezett táborok (erdei iskola, sítáborok, vízi táborok) komoly segítséget nyújtanak a tanulóknak az egészséges életvitel, a pozitív magatartásformák, kialakításához.

Gyógytestnevelési órák

Szakképzett gyógy-testnevelők segítségével a különböző mozgásszervi elváltozásokkal rendelkező tanulók egyénre szabott mozgásfejlesztésben vesznek részt

Előadások, „megbeszélések”

A tanulók szervezett keretek között vehetnek részt az egészségneveléssel kapcsolatos előadásokon és megbeszéléseken, ahol a külső szakemberek és a kortárssegítők igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét eljuttatni

Iskola egyéb színterei

Az iskola büfé kínálata az egészséges táplálkozás elveinek feleljen meg.

Feladataink az egészségfejlesztés területén

- A diákok az egészségfejlesztés terén szerzett ismereteik, készségeik és jártasságaik birtokában ismerjék fel a kiegyensúlyozott életmód és életvitel jelentőségét saját egészségük szempontjából. Ismerjék az egészségfejlesztéssel összefüggő alapfogalmakat, különös tekintettel az egyéni felelősség jelentőségére.
- A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szellemi és szociális jól-lét állapota, valamint, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbéli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat.
- Tudjanak különbséget tenni a „kockázatos” és „veszélyes” dolgok, tevékenységek között. Ismerjék fel az egészséget veszélyeztető magatartásformákat, valamint azokat az élethelyzeteket, amelyek választások elé állíthatják őket.
- Legyenek tisztában a dohányzás, az alkohol és a kábítószer fogyasztás egészségi, jogi és társadalmi következményeivel. Tudjanak különbséget tenni a kábítószert is tartalmazó gyógyszerek használata és visszaélésszerű fogyasztása között.
- Ismerjék a szexualitás társadalmi vonatkozásait, a nemi és családi szerepek jellegzetességeit, legyenek tisztában a szexuális élet alapvető higiénéjével.
- Rendelkezzenek olyan kommunikációs készségekkel, amelyek segítik őket az egészségüket támogató döntések meghozatalában, valamint társas kapcsolataik „karbantartásában”, konfliktusaik kezelésében.
- Ismerjék fel a kiegyensúlyozott táplálkozás alapvető jelentőségét az egészségi állapot fenntartásában.
- Legyenek tudatában az aktív életmód által kínált előnyöknek, elsősorban a mindennapi mozgás kedvező élettani hatásának, valamint saját fizikai képességeik megőrzésében játszott fontosságának. Ugyancsak lássák be az aktív életvitel a személyközi kapcsolatokban és az önbecsülésben betöltött szerepét.
- Éljék át a szűkebb és tágabb környezetért vállalt felelősség érzését, ismerjék fel egyéni lehetőségeiket a természetvédelem területén.
- A tanulók életigenlő, az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak a testkultúra eszközeinek (testgyakorlatok, mozgásos játékok, sportági tevékenységek és az ezekhez kapcsolódó intellektuális ismeretek), valamint a természet egészségfejlesztő tényezőinek együttes hatásai által.

- Meg kell tanulniuk levezetni érzelmi feszültségeiket, kezelni a stresszhelyzeteket, el kell igazodniuk kapcsolatrendszereikben.
- Határozott célok megfogalmazását követően képesek legyenek azok megvalósítására, törekedjenek az egészséges és boldog életvitelre.
- Ki kell alakítaniuk magabiztos fellépésüket, önbizalmukat, hogy ellen tudjanak állni, nemet tudjanak mondani a negatív befolyásolásnak.

A tanulók fizikai állapotának mérése

- A tanulók a testnevelés órákon minden tanévben két alkalommal (ősszel és tavasszal) teljesítmény felmérésen vesznek részt
- A tanulók minden tanévben orvosi vizsgálaton vesznek részt, amelyet az iskolaorvos és az iskolai védőnő végez.

Az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolai terv

A tanulók az elsősegély-nyújtási alapismereteket a 11. évfolyamon, az utolsó tanítási héten sajátítják el. A felkészítést a védőnő tartja.

3. sz. melléklet: A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák célja

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni,
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz osztályozó vizsgákra, különbözeti vizsgákra, javító vizsgákra és pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- akinek kérelmére, az igazgató engedélyezte a pótló vizsga letételét

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

- Vizsga nyolc óra előtt nem kezdhető és tizennyolc óráig be kell fejezni.
- A tanulmányok alatti vizsgán a közoktatási törvény 30.§ (9) bekezdésének hatálya alá tartozó tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.
- A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén az érettségi vizsgaszabályzatban leírtaknak megfelelően kell eljárni.
- A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

A vizsgák követelményei

Az iskola helyi tantervében évfolyamonként meghatározott ismeretanyagot öleli fel és ennek tudását követeli meg a tanulóktól.

Az értékelés rendjét a munkaközösség a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák fajtái és időpontjuk

- Osztályozóvizsga: A félévi és az év végi osztályozó értekezletet megelőző héten, illetve október 1. és 15., és április 15 és 30. között. Az osztályozó vizsgára az igazgató más időpontot is kijelölhet.
- Javítóvizsga: augusztus 15 és 31. között, kijelölt időpontban. Javítóvizsgára az igazgató más időpontot is kijelölhet.
- Különbözeti vizsga: az osztályozóvizsga időpontjaiban. A különbözeti vizsgára az igazgató más időpontot is kijelölhet.
- Pótló vizsga: egyéni elbírálás alapján igazgatói döntéssel tehető le, abban az esetben, amennyiben a tanuló fel nem róható okból maradt távol az előző vizsgák valamelyikéről és erről igazolással szolgál.

Osztályozóvizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak, aki

- felmentést kapott a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól,
- kérelmezte, és engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak abban az esetben is, ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az érettségi vizsgák megkezdése előtt nem fejeződik be. Ilyenkor a tanuló kérelmére s az igazgató engedélyével a hiányzó év/évek tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanuló javítóvizsgát tehet.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén, vagy az osztályozó vizsgán elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga bizottságában a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító tanár legyen. A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell. Sikertelen javítóvizsga esetén a tanulónak évet kell ismételnie.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Iskolaváltoztatás vagy korábbi tantárgyi kötelezettség alóli felmentés után feltételként írhatja elő az igazgató a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet a gimnázium a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgyból a tanuló nem rendelkezik érdemjeggyel, s amely tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyait, tartalmát, időpontját a pedagógiai program alapján, az adott munkaközösség/szaktanár javaslatára az igazgató határozatban állapítja meg.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Az egyes vizsgatárgyak követelményei és részei

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak részei

- Magyar nyelvtan — írásbeli + szóbeli vizsga
- Irodalom — írásbeli + szóbeli vizsga
- Történelem — írásbeli + szóbeli vizsga
- Etika — írásbeli + szóbeli vizsga
- Idegen nyelv — írásbeli + szóbeli vizsga
- Matematika — írásbeli + (elégtelen írásbeli esetén az érettségi szabályai szerint) szóbeli vizsga
- Fizika — írásbeli + szóbeli vizsga
- Kémia — írásbeli + szóbeli vizsga
- Biológia — írásbeli + szóbeli vizsga
- Földrajz — írásbeli + szóbeli vizsga
- Vizuális kultúra — gyakorlati vizsga + szóbeli vizsga
- Ének-zene — gyakorlati vizsga + szóbeli vizsga
- Informatika/digitális kultúra — gyakorlati vizsga
- Testnevelés — gyakorlati vizsga

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsága

A vizsgabizottság legalább három főből áll. A bizottság által ellátandó feladatok: elnök, kérdező tanár, ellenőrző tanár.

A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért. A vizsgabizottság elnökének feladatai különösen:

- meggyőződik arról, hogy a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, illetőleg teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait, a vizsga végeztével a dokumentumokat leadja az igazgatónak, (megbízottjának),
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

Az elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A kérdező tanár csak a vizsga tárgya szerinti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus lehet.

Ellenőrző tanár (lehetőleg szakos tanár) felel a vizsga szakszerűségéért.

A vizsgabizottság munkáját, a vizsgát az igazgató készíti elő. Az igazgató felel a vizsga törvényes előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató feladata különösen:

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

Ha a vizsgázó szabálytalanságot követ el, a bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegelésével a következő döntést hozhatja:

- a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- az adott vizsgatantárgyból - a javítóvizsga kivételével - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja,
- javítóvizsga esetén a vizsgázót évismétlésre utasíthatja.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítási szabályai

Az írásbeli vizsga szabályai

A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató/felügyelő tanár úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.
A vizsga kezdetekor a vizsgáztató/felügyelő tanár megállapítja a vizsgázó(k) személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kiosztja/kihirdeti az írásbeli tételeket.
A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.
Az írásbeli vizsgán csak a vizsgát szervező iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával (golyóstollal) kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számítógép használatát.
A vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával, azokat egymás között nem cserélhetik.
A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként hatvan perc.
Ha az írásbeli vizsgát bármilyen esemény megzavarja, a kiesett idővel a rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján
- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

- engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között legalább 15 perc pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani. A pótló vizsga harmadik vizsgaként - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató tanár az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató tanár a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az igazgatónak.

Az igazgató az írásbeli vizsga befejezését követően kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Megállapításait jegyzőkönyvbe foglalja. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató/felügyelő tanár nyilatkozatát, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, esemény leírását, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató tanár, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az igazgató az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat - az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt - a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató tanároktól. A jegyzőkönyveket aláírásával - az időpont feltüntetésével - lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékeli. A vizsga eredményéről jegyzőkönyv figyelembevételével a vizsgabizottság dönt.

Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról fel nem róható okból elkésik, távol marad, a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné
- az igazgató - ha ehhez a feltételek megteremthetőek - hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon, vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen,
- a vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig az írásbeli vizsgakérdésekre adott válaszokat értékelni kell.

Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, az adott vizsgatantárgyból javítóvizsgát tehet az igazgató által meghatározott időben.

A vizsgázónak fel nem róható ok, minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató tanár haladéktalanul kijavítja, a hibákat, tévedéseket a tanuló által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató tanár a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az igazgatót.

A szóbeli vizsga szabályai

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.
A vizsgateremben, egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, (kivétel az élő idegen nyelv) de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól kaphat segítséget. A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik, s nem is zavarhatják.

Minden vizsgázónak vizsgatantárgyanként legalább húsz perc gondolkodási időt kell biztosítani a felkészülésre. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait jegyzeteinek használatával szabad előadásban kell elmondania.

Egy-egy vizsgatantárgyból a feleltetés időtartama tíz percnél nem lehet több. A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt. A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vagy pótfeladatot biztosít részére.

Ha vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő tételhúzás előtt, legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

A vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a húsz perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.

Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását, a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság, a felróható, vagy fel nem róható okból történő vizsga megszakítás, vagy a vizsgán meg nem jelenés esetében az igazgató jár el.

A gyakorlati vizsgarész szabályai

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató tanár által javítható formában kell elkészíteni (pl. rajz, számítástechnikai feladat). A gyakorlati vizsgán a szóbeli vizsga szerinti szabályokat kell alkalmazni, ha a vizsgatantárgy általános vizsgakövetelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként negyvenöt perc.

A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.

Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

A vizsga értékelése:

A vizsgarészek maximális pontszámát az érintett munkaközösségek határozzák meg. Ha a vizsga több részből áll, a vizsgázónak minden vizsgarészből legalább tíz százalékot kell teljesítenie az elégséges osztályzathoz. A vizsgán a maximálisan elérhető pontok százalékában kifejezett vizsgaeredmény a következők szerint adja az osztályzatot:

0- 24%	elégtelen	(1)
25- 39%	elégséges	(2)
40- 59%	közepes	(3)
60- 79%	jó	(4)
80-100%	jeles	(5)

A vizsgák dokumentálása

Az igazgató (megbízottja) által is aláírt jegyzőkönyv az iktatásba kerül, másolatát megkapja a tanuló osztályfőnöke. Az osztályfőnök a vizsga eredményét, elégtelen vizsga esetén annak következményét bevezeti a törzskönyvbe, a bizonyítványba és az e-naplóba.

4. melléklet: Nem formális és informális tanulás

Bevezető

Intézményünk 5-7. évfolyamos tanulói 2018 és 2019 júniusában részt vettek az EFOP-3.3.5-17 kódszámú, „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása" című projekt keretén belül biztosított tematikus bentlakásos és/vagy napközis programokon.

A tanórán kívüli gyakorlati tapasztalatszerzést lehetővé tevő, innovatív tanulásszervezési eljárásokkal és kreatív módszertani eszköztárral megvalósított programok a hagyományos tanulástól eltérő módon, de hatékonyan és élvezetes tanulást biztosítva járultak hozzá a tanulói ismeretek bővítéséhez, a tanulók komplex, differenciált, egyéni fejlesztéséhez. A kísérleti program tapasztalatainak elemzése és az értékelés eredményei meggyőzően igazolták számunkra a nem formális és informális tanulás térnyerésének szükségességét.

A nem formális és informális tanulás

Iskolánkban tudatosan figyelemmel kísérjük a szűkebb és tágabb környezetünk társadalmi, gazdasági, technológiai és egyéb változásait, és az egész életen át tartó tanulás, valamint tanulóink munkaerőpiaci esélyeinek megalapozása érdekében igyekszünk rugalmasan reagálni ezekre a változásokra.

Az *élethosszig tartó tanulás* elve szerint *a formális* – az oktatási, képzési intézményekben megvalósuló, bizonyítvánnyal, oklevéllel záruló – tanulás mellett napjainkban egyre inkább felértékelődik a másik két tanulási forma:

- a **nem formális tanulás**, amely szervezett tanulási tevékenység, a formális képzési kereteken kívül történik, eredményét nem szükségszerűen ismerik el bizonyítvánnyal;
- az **informális tanulás** az az egész életen át tartó tanulási folyamat, amelynek során az ember a napi tapasztalatok, élmények összegyűjtésével tesz szert tudásra.
- A nem formális tanulás

A nem formális tanulás középpontjában a **gyakorlat, a cselekvési tudás** elsajátítása áll. Színterei lehetnek például: közösségi helyek, kulturális intézmények, könyvtárak, civil, szakmai és társadalmi szervezetek vagy a formális oktatás rendszereiben folyó, a tanulás kiegészítésére létrehozott intézmények. Megvalósulhat olyan szervezetek vagy szolgáltatások révén is (pl. képzőművészeti, zenei kurzusok, sportoktatás, vagy vizsgára felkészítő magánoktatás), amelyeket a formális rendszerek kiegészítése céljából hoztak létre.

Az olyan nem formális színterek, mint például az állatkertek, tudományos központok, parkok, planetáriumok, művészeti galériák vagy múzeumok vonzó, interaktív helyszínei lehetnek a tanulásnak.

Az informális tanulás

Az informális tanulás, mint a mindennapi élet természetes velejárója, nem intézményi, szervezeti keretekben megvalósuló, s nem feltétlenül tudatos tanulási tevékenység, és lehetséges, hogy mi magunk sem ismerjük fel tudásunk és készségeink gyarapodását.

A **családban és kortárscsoportokban**, valamint az **infokommunikációs eszközök** segítségével egyéni módon is megvalósuló informális tanulás a tanulóink képességei alakításának és személyiségfejlődésüknek (szocializáció) alapvető feltétele, eszköze.

Az egyre fiatalabb korban kezdődő és rugalmasságot feltételező tanulási forma jellemzője a tanulók életkori sajátosságainak, **egyéni különbségeinek differenciáltsága**, a különböző információs források igénybevétele, az élet különböző színterein szerzett tapasztalatok felhasználása. Az informális tanulás technikai feltételrendszere az infokommunikációs eszköztár bővü-

lésével folyamatosan átalakul. A **számítógép, internet** segítségével megvalósuló egyéni tanulás mellett tanulóink körében is egyre nagyobb szerepet kap a **mobil telekommunikációs eszközökkel**, s a vizualitás új technológiáival történő kognitív megismerés.
A szabadidőben zajló informális tanulás olyan, szinte kimeríthetetlen lehetőségeket rejtő tanulási forma, melyben diákjaink **attitűdöket, értékeket, jártasságokat és tudást sajátíthatnak el.**

Az informális tanulás jelentős hozadéka: amellett, hogy rugalmas, kreatív és bármilyen keretben megvalósítható, a megélt élmények elősegíthetik, hogy tanulóink érdeklődjenek/ elköteleződjenek a tanulás egyéb formái mellett is. **Ezáltal kitörési lehetőséget** is biztosíthat a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók számára, ahol a családban a tanulás nem feltétlenül érték.
A formális és nem formális tanulást **általában informális is kíséri**.

A nem formális keretekre tervezett programok jellemzői

- A célok és tartalmak összhangban vannak az intézményi (formális) tanulásban alkalmazott programmal.
- Elsődleges célja az adott célcsoport számára egyéni szinten is az igényeknek legmegfelelőbb tanulási lehetőség biztosítása a tanórán kívül.
- A célcsoport azonos: pedagógusok és tanulók.
- Kapcsolatot teremthetünk a mindennapi élet és a tananyag között, az elvont tudományos jelenségek konkréttá, befogadhatóvá tehetők.
- Tanórai keretekre nem korlátozott, rugalmas, az eltérő tanulói igényekhez igazítható.
- Módszertana színes, változatos, és előnyben részesítjük a tanulásmódszertani fejlesztő eszközök alkalmazását.
- Nincs osztályozás, számonkérés, ugyanakkor az értékelés változatos formáit használjuk.

Az intézményen kívül megvalósuló nem formális és informális tanulási színterek

Színterek lehetnek a **kulturális, művelődési intézmények, civil szervezetek, művészeti és sportegyesületek** szervezésében történő oktatások, képzések, tanfolyamok. Szervezhet ilyent pl. ifjúsági szervezet, tanoda, teleház, önkéntes szolgálat, kortárscsoportok felnőttek segítségével, stb.

A tematikus programok helyszíne lehet például **nyári (bentlakásos vagy napközis) tábor,** múzeum, művészeti galéria, könyvtár, látványlaboratórium, tudományos központ, állatkert, botanikus kert, vagy a természetes környezet: nemzeti park, tanösvény, erdő, mező, vízpart is.

Az adott tanévben megvalósításra kerülő, előre tervezhető programokat intézményünk **éves munkatervében rögzítjük**. Az előre nem tervezhető programokon való részvételre aktuálisan a döntésre jogosult vezető – az alább részletezett **kritériumoknak való megfelelés és a finanszírozhatóság** szempontjait figyelembe vevő – jóváhagyását követően kerülhet sor.
Amennyiben a tanév rendjéről szóló rendelet vagy más jogi szabályozás lehetővé teszi, továbbá iskolánk **fenntartója egyetért és a szükséges feltételeket biztosítja, a** tanítási év lezárását követően a tanulók részére a pedagógiai program végrehajtásához nem kapcsolódó foglalkozásokat szervezhetünk, amelyeken a részvételt a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő az iskola igazgatójához benyújtott kérelemben kezdeményezheti.

A nem formális keretekre tervezett programok kritériumai

A rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő programok megfelelnek az alábbi követelményeknek:

Alapfeltétel, hogy az adott program/tréning/képzés/tanfolyam a **Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz,** feladatokhoz igazodik, középpontjában a tanulók tudásának,

készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll. A tanulóknak a programokon való részvétele segíti az iskolában tanultak rendszerezését, megerősítését, nyomatékosítását.
A program jellemzője, hogy

- **szervezett, irányított folyamat**, melynek **pedagógiai célja** van, és a tanuló(k) **fejlődését** (készségek és kompetenciák) szolgálja,
- **szervezett formában, keretek** között valósul meg,
- a tanulási cél(ok), tanulási idő vagy tanulási támogatás szempontjából **strukturált,**
- az intézményen kívüli szintéren **céltudatos, okszerű** oktatási-tanulási tevékenység(ek) zajlik/zajlanak,
- a tanuló az általa tapasztalt konkrét helyzetekkel **közvetlen kapcsolatba** kerül,
- a tanuló által szándékosan vállalt tevékenység: a tanuló az oktatási-tanulási helyzetben szereplő személyekkel **interakcióba kerül, aktív**,
- a tanuló **motivációja értékeken** alapszik,
- a tanulás értékelése a **formatív, fejlesztő értékelésen** alapul, melynek lehetőség szerint része az ön-, társ- és csoportértékelés, valamint a portfóliós értékelés,
- elősegíti és erősíti intézményünk partnerközpontú működését, a különböző **együttműködéseket** (pedagógus, tanuló, szülők, ágazaton belüli és/vagy más ágazatok (pl. közművelődés) szereplői, civil szektor, egyéb programszolgáltatók).

A pedagógusokkal/megvalósítókkal szembeni elvárások

- A nem formális és informális formában megvalósuló programok tervezése és megvalósítása során kiemelt feladat a **tanulói aktivitás, az élményalapúság és a tanulás közösségi élménnyé formálása**, mint szempontok figyelembe vétele és érvényre juttatása.
- Elvárás az intézményen kívüli programok szervezéséhez kapcsolódó, releváns **jogszabályi előírások** ismerete és betartása.
- A programok megvalósítása – a program jellege és lehetőség szerint – önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatos tanulók bevonásával történik.

Fentiek mellett, az EFOP-3.3.5-17 projektben megismert és kipróbált új módszertani fejlesztés nevelő-oktató munkánkban való alkalmazása kapcsán, pedagógiai programunk következőkben megjelölt fejezeteit kiegészítjük az alábbi tartalommal:

Alapelvek

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munkát alapvetően meghatározza

- **a komplexitás elve**: A nevelés-oktatás folyamatában számolunk a biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásaival. Az egyes tanulók komplex személyiségfejlesztéséhez szükséges célratörő, tervszerű és többoldalú hatások között jelentős szerepet tulajdonítunk az intézmény falain belül és azon kívül megvalósuló nem formális és informális tanulásnak is. Az iskolai életet egészében kezeljük, azaz nem csak a tanórákra koncentrálunk, hanem a nevelés-oktatás fontos részének tekintjük az iskolában a tanórán kívül eltöltött időt is. A formális, nem formális és informális tanulási programok egymással összehangoltan támogatják a kitűzött célok elérését.
- **az egész életen át tartó tanulás elve:** Az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek, készségek, jártasságok, attitűdök kialakítása alapvető jelentőségűvé

válik. Az élethosszig tartó tanulás biztosítja azt a képességek további változását hozó önfejlődést, amelyet az új technológiák, a munkaerőpiac és a modern társadalom kihívásai igényelnek. Az élethosszig tartó tanulás szélesebben is értelmezhető, így az élet minden területére kiterjedő formális, nem formális és informális tanulást is magában foglalja

- **a tapasztalatszerzés elve**: Személyiségünk, viselkedésünk a tanulás során szerzett tapasztalatok révén fejlődik, változik. A tapasztalatszerzés történhet explicit, instrukciókra épülő tanulás, megfigyelés vagy gyakorlati tapasztalás útján. Tanulásfelfogásunk szerint a tanulás a tapasztalatszerzést, az életszerű helyzetek sajátélményű megélését feltételezi, ahol az információ forrása maga a valóság. Az ilyen helyzeteket a tankönyvekben található leképzett, leegyszerűsített tananyag nem képes biztosítani. A régebben elsődlegesnek tartott ismeretekkel szemben felértékelődött a kompetencia, az a fajta tudás, amelynek elsajátítása természetes környezetben, életszerű tapasztalatok szerzésével történik. Valljuk, hogy a tanuló életet alakító tudást és tapasztalatot kell, hogy szerezzen a tanulási folyamat során. Igyekszünk minél több lehetőséget teremteni a nevelés-oktatás folyamatában a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására. Az informális tanulás jegyében arra törekszünk, hogy tanulóink az élet különböző színterein szerezzenek tapasztalatokat, az iskola falain kívül is. A külső helyszíneken jellemző, gyakorlaton alapuló, tapasztalati és élményalapú oktatás-tanulás, hozzájárul a kreativitás, az érzelmi intelligencia fejlődéséhez és a szocializációhoz is.
- **az aktív részvétel elve:** A tanulás a tanuló aktív, értelmezést kívánó, értelmezést létrehozó tevékenysége. A tanulók passzív befogadására alapozó nevelés-oktatás helyett az aktív tanulási helyzetek megteremtése vált szükségessé, amelyekben a tanításról a tanulásra, az együttműködésekben történő, élményszerű tapasztalatszerzésre helyeződik át a hangsúly. A tanuló aktivitásának jelentős szerepe van a szociális tanulás folyamatában is.
- A megváltozott pedagógus szerepnek megfelelően, tudatában vagyunk annak, hogy az ismeretek forrása ma már nem csak az iskola és nem csak a pedagógus, azaz a tanulás már túlmutat a formális tanulási kereteken.
- A pedagógus a tanulók egyéni tanácsadójává válva, többé-kevésbé a háttérben marad, és segítséget nyújt a tudás elsajátításának javításához. Kiemelt fontosságot kap a tanulói autonómia, az önálló cselekvés és az önszabályozás – megengedve a hibázást, a tévedést, mint a tanulás természetes velejáróját. Az alapelv megvalósítása függ a feldolgozandó tartalomtól, a szervezési formától, a feldolgozás során alkalmazott módszerektől és eszközöktől, valamint a helyszíntől.
- **az élményalapúság elve:** Lehetőség szerint igyekszünk összekötni az élményt a tanulással. Az élménypedagógiai szemlélet az iskolában megváltoztatja a pedagógusok és a tanulók egymáshoz és a tudáshoz való viszonyát. Ennek érdekében többek közt játékokat, szimulációkat, szerepjátékokat, stb. integrálunk a tanulási-tanítási folyamatba. Az iskolán kívüli tanulás során az autentikus környezet élmény- és információgazdag kontextust biztosít a tanuláshoz; a megszokott taneszközök helyett különféle munka- és vizsgálati eszközöket kínál; egyszerre több érzékszervre is hat. A tanterem által behatárolt térrel és hagyományos elrendezéssel szemben a változatos és tágabb tér lehetőséget biztosít a nyílt, tanulói aktivitáson és együttműködésen alapuló pedagógiai módszerek alkalmazására. Hisszük, hogy a hosszabb távú, rendszeres iskolán kívüli programok, ahol a tanulás autentikus élményekkel és

szociális interakcióval gazdagítva zajlik, képesek pozitívan befolyásolni a tananyaggal, témával kapcsolatos attitűdöket, meggyőződést és viselkedést.

- **a motiváció elve:** Felkeltjük tanulóinkban az érdeklődést, a megismerési, felfedezési vágyat, hogy örömmel, kedvvel jussanak el az ismeretekig. Pedagógusaink olyan új tanulási lehetőségeket ajánlanak, változatos szervezési megoldásokat alkalmaznak, amelyek fokozzák a tanulók aktivitását, olyan módszerek birtokában vannak, amelyekkel pozitív attitűdöt alakítanak ki, pozitív érzelmeket keltenek bennük. Így kreatív, alkotó tagjaivá válhatnak egy-egy közösségnek.
- **a bizalom elve:** Bizalom, megértés, tisztelet minden egyes tanuló és szülei személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására. A bizalom alapja a biztonság (különös tekintettel az érzelmi biztonságra), a kiszámíthatóság, a hitelesség, a félelem vagy szorongás nélküli helyzetmegélés lehetősége. A bizalom záloga a szavahihető, megbízható viselkedés.
- **a differenciálás elve:** Törekszünk az egyéni képesség-, fejlettségi szint és a személyiségi tulajdonságok eltéréseihez igazodó fejlesztő eljárási módok érvényesítésére a nevelés-oktatás folyamatában. Az iskolán belüli és kívüli nem formális és informális tanulási alkalmak szervezése a tanulók differenciált tevékenykedtetésére épül, a feladatrendszerek eltérő fejlesztő hatásának figyelembe vételével, igazodva az ismeretelsajátítás ütemében a fejleszthetőség és taníthatóság egyéni különbségeihez, felhasználva a differenciált munka tanórai és tanórán kívüli szervezeti lehetőségeit. A differenciált pedagógiai munkánk célja eljuttatni a tanulókat az egyéni képességek szerint elérhető ismeretelsajátítási szintre. A tanulással kapcsolatos egyéni eltérések mellett a csoportkülönbségeket is figyelembe vesszük.
- **a személyközpontúság elve:** Pedagógusaink személyiségét a másik ember felé empátiával, feltételhez nem kötött pozitív odafordulással, hiteles, nyílt kommunikációval és bizalommal fordulás jellemzi. Iskolánkban minden egyes tanuló fontos, és minél teljesebb körű megismerésben, személyes figyelemben részesül. A pedagógusok tudatosan teremtik meg a feltételeket az egyén fejlesztése érdekében a közösségi léthez, az egymás tiszteletén alapuló együttműködéshez, a közös gondolkodáshoz és problémamegoldáshoz.
- **a visszajelzés elve:** Folyamatosan nyújtunk visszajelzést – mind a tanuló, mind a szülők számára – a személyiségfejlődésről, a tanulói teljesítményekről, ezek változásáról, javításuk akadályairól. Törekszünk arra, hogy az egyes tanulók különböző személyiségjegyeihez (például kognitív fejlettségi szint, siker vagy kudarcorientáció, különböző motivációs állapot, tanulási technika, szorgalom, erőfeszítés) igazodó, differenciált, az optimális teljesítményt elősegítő visszajelzést, értékelést adjunk.

Értékek

Mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy iskolánkban a tanulási-tanítási folyamatok a fent megfogalmazott alapelvek hátterében meghúzódó értékek alapján szerveződjenek.

Kiemelten kezelt értékeink:

- humanizmus,
- bizalom,
- biztonság,
- emberi szabadság,
- empátia,
- méltányosság,

- szolidaritás,
- kapcsolatorientáltság,
- folyamatos tanulás,
- fenntartható fejlődés.

Az iskolánk működésének filozófiai alapját alkotó, általunk vallott értékeket tudatosan, személyes mintákon keresztül közvetítjük tanulóink és családjaik, valamint környezetünk felé.

Célok

A tanuló egyéni fejlődése, életminőségének javítása, látókörének szélesítése és a közösségben való tanulás örömének megtapasztalása pedagógiai-szakmai munkánk elsődleges célja. Az új módszertan alkalmazásával

- erősödik intézményünkben az inkluzív szemlélet,
- az élményalapú nem formális és informális tanulási folyamatok megjelennek és beágyazódnak a formális oktatás rendszerébe,
- az új módszertan hozzájárul a pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztéséhez, a pedagógiai kreativitás előtérbe helyezéséhez,
- megerősödik a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység intézményünkben,
- a tanórákon kívül az iskolában eltöltött időben megvalósuló, és az intézményen kívüli nem formális és informális tanulási formákon alkalmazott új módszertan hozzájárul a tanulói ismeretek, kompetenciák elsajátításához, a személyiség kiteljesedéséhez,
- a nyitott nevelési-tanulási színtereken megvalósuló tematikus foglalkozások keretében lehetőség teremtődik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, a heterogén tanulói közösségek kialakítását és az osztályközösségek megerősödését,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanulási motivációja erősödik,
- csökkennek a lemorzsolódási mutatók, és ez hosszabb távon hozzájárul a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkenéséhez,
- megalapozódnak az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák,
- erősödnek a célok megvalósításához elengedhetetlen, különböző szintű és típusú együttműködések.

Feladatok

A célok megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- a tantermen kívüli, élményalapú gyakorlati tapasztalatszerzésen alapuló foglalkozások, tematikus nem formális és informális programok számának növelése,
- belső szakmai műhely kialakítása a feladatra, majd szakmai koncepció kidolgozása az intézményünk nevelési-oktatási rendszerébe való integrálásra, figyelembe véve az alábbi témamodulok felhasználási lehetőségeit:

Témamodulok, évfolyamok és tantárgyi illeszkedések

Az alábbiak a Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium 5-7. évfolyamos tanulóira vonatkoznak.

Témamodulok	Tematikus napközis és bentlakásos programok témamoduljai évfolyamonként							Tantárgyi illeszkedés
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
Nomád, kaland (Challenge Camp)								Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar irodalom Technika, életvitel és gyakorlat Biológia-egészségtan Testnevelés és sport Természetismeret
Közlekedés, KRESZ								Technika, életvitel és gyakorlat
Idegen nyelv								Idegen nyelv
Környezetvédelem, természetismeret								Környezetismeret Természetismeret Technika, életvitel és gyakorlat
Környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás								Biológia-egészségtan Földrajz Fizika Kémia Technika, életvitel és gyakorlat
Nemzeti és kulturális identitás – Hagyományőrzés, anyanyelvápolás								Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc Technika, életvitel és gyakorlat
Művészeti nevelés								Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc
Sport, egészségre nevelés								Testnevelés és sport Biológia-egészségtan
Digitális világ, tudatos médiahasználat								Informatika Technika, életvitel és gyakorlat Erkölcstan
Digitális világ, digitális alkotás								Informatika Fizika Matematika Természettudományi gyakorlatok Technika, életvitel és gyakorlat Vizuális kultúra Mozgóképkultúra és médiaismeret
Életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás								Technika, életvitel és gyakorlat Magyar irodalom Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Erkölcstan Etika

- a befogadó, esélyteremtő szemléletén alapuló kooperatív pedagógiai kultúra elmélyítése, az ezt szolgáló akkreditált pedagógus-továbbképzéseken való részvétel előnyben részesítése,
- az újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások alkalmazása,
- a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák alkalmazása,
- az esélykülönbségeket mérséklő, esélyteremtő módszertan alkalmazása,
- a digitális korszak korszerű tanulási módjainak előtérbe helyezése.

Eszközök

A gyakorlatban olyan nevelő-oktató munkát segítő eszközöket alkalmazunk, amelyek értékeink közvetítését segítik, és alapelveinknek megfelelnek. Kiemelt szempont a mobilizálható környezet kialakítása és az élménypedagógia szükséges eszközeinek biztosítása.

Eljárások

A projektben megismert és alkalmazott újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások jelen vannak pedagógiai munkánkban. Nagy hangsúlyt fektetünk az olyan tanulásszervezési módokra, alkalmazott módszerekre és technikákra, amelyek alkalmasak a célok megvalósítására. Előtérbe kerül a kulcskompetenciák fejlesztése, az aktív, cselekedtető, kooperáción és kölcsönös függésegen alapuló tanulásszervezési eljárások alkalmazása.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk fontos feladata, hogy tanulóinkat felkészítsük az optimális szintű **közösségi és önfejlesztő aktivitásra**, **a konstruktív életvezetésre**, és mind ezek érdekében jelentős szerepet kap nevelőmunkánkban az **érzelmi intelligencia fejlesztése.**

Személyiségfejlesztő munkánk a tanuló minél sokoldalúbb megismerésén alapul, melyet a formális keretekhez viszonyítva hatékonyabban szolgálnak a nem formális és informális tanulási formák.

A tanulást tágan, széles spektrumban értelmezzük, és nem csak az iskolai, osztálytermi tanulást értjük alatta. A gyermek születésétől kezdve folyamatosan tanul.

Felfogásunk szerint a tanulási folyamatban tapasztalt **különbözőségek** – úgymint az eltérő tanulási stílus és tempó, az eltérő intenzitású érdeklődés, a változó támogatási igény – természetes velejárói a tanulási folyamatoknak. A **személyre szabott komplex fejlesztés folyamatában** nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák, ezen belül kiemelten a **szociális (személyes és társas) kompetenciák** fejlesztésére.

Az **esélykülönbségek mérséklése** érdekében feladatunk az egyéni, hozott tudásokra, erősségekre épülő fejlesztés.

Az nem formális és informális tanulási alkalmak foglalkozásain számolunk azzal, hogy a **tanulók különböző szinten állnak a tudásban, mindenkinek más és más az előzetes tudása, mindenkinek más lehet a tapasztalata, és másképp érett a tananyag befogadására.**

Az ismeretek közvetítésekor, szövegértés fejlesztésekor, szövegfeldolgozás során prioritásként kezeljük az **előzetes tudásra épülő ismeretelsajátítást**. Az előzetes tudás előhívása különösen meghatározó jelentőségű **a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók esetében**, legfőképpen a verbális tanulás során.

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az **önismeret alakítása, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése mellett felértékelődik a tanulói közösségépítés szerepe**, mivel a tanuló egyéni fejlesztése a tanulói közösségek hatásán keresztül is érvényesül. A közösségépítést elősegítő feladataink:

- heterogén csoportalakítás,
- kooperáción alapuló tanulásszervezés,
- a közösségben elfoglalt hely rendezése (státuszkezelés).

5. melléklet: Pályaorientáció fejlesztése

Pályázati azonosítószám: EFOP-3.2.5-17-2017-00030
A pályázat címe: A pályaorientáció fejlesztése a Hatvani Tankerületben
A pályázat megvalósítási időszaka: 2018.02.01-2020.11.30.
Támogatás: 70 000 000 Ft

Jelen pályázati program projektgazdája a Hatvani Tankerületi Központ, a projekt által támogatott intézmények (megvalósulás helyszínek): Gyöngyösi Arany János Általános Iskola, Gyöngyösi Felsővárosi Általános Iskola, Abasári Aba Sámuel Általános Iskola, Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium, Hatvani Bajza József Gimnázium
A „Pályaorientáció, kiemelten az MTMI készségek és kompetenciák fejlesztése a köznevelés rendszerében" című pályázati konstrukció **célja** a pályaorientáció és az MTMI kompetenciákra épülő szakmák megismertetése.

Helyzetelemzés: A köznevelési intézményekben megvalósuló pályaorientáció, életpálya tanácsadás nem kellő mértékben tart lépést a változó világ szükségleteivel; a külső szakértők, szervezetek bevonása mellett, az iskolai belső tudásbázis is fejlesztésre szorul. A pedagógusok körében kevés a valódi pályaismereti és önismereti segítséget nyújtani képes szakember. A kötelezően előírt egy osztályfőnöki tájékoztatás nem elegendő a pályaválasztás megalapozásához. A tanulók sok esetben valós információkkal sem a foglakozásokról sem a képzésekről nem rendelkeznek, önálló pályainformáció szerzésre és feldolgozásra nem képesek. A pályaorientációt segítő rendezvények legtöbbször túl sok és osztályozatlan információval szolgálnak, amely kiértékelésére a tanuló nem kap segítséget, összezavarodik. A továbbtanulási, pályaválasztási szaktanácsadás mára az egyik legkisebb súllyal bíró pedagógiai szakszolgálati tevékenység.

A fejlesztés szükségszerűségének indokai: a matematika, természettudományos, műszaki és informatikai (MTMI) kompetenciákkal nem megfelelő szinten rendelkező munkaerő a gazdasági fejlődés egyik fő gátja. Egyre kevesebben jelentkeztek MTMI képzésekre, így az MTMI végzettségű munkavállalók hiánya – a munkaerő-piaci szereplők visszajelzései alapján is – már-már a gazdaság stabilitását, illetve a továbbfejlődés lehetőségét veszélyeztetik.
Lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az oktatásban nagyobb hangsúlyt kaphassanak a természettudományos témák, illetve a tanulók számára egyre népszerűbb legyen e tantárgyak tanulása és a mérnöki, természettudományos, informatikai életpálya választása. Ezen hivatások felé az orientációt, az ehhez kapcsolódó tantárgyak megszerettetését már kisiskolás korban célszerű elkezdeni, hogy a gyerekek már a legfogékonyabb korban megszeressék a matematikát, az informatikát és a természettudományos tárgyakat, így később motiváltabbak és sikeresebbek legyenek e tárgyak tanulása során. A fiatalokhoz közel álló, digitális, interaktív eszközök használata mellett fontos javítani a diákok a matematika, természettudományos, műszaki és informatikai tantárgyakhoz fűződő viszonyát. Ezek együttesen segíthetik az e tantárgyakra épülő életpályák vonzerejének növelését.

A projekt eredményeinek fenntartására vonatkozó tervek, a projekt eredményeinek hosszú távú hasznosulása
A projekt keretében vállaljuk, hogy a fizikai befejezést követően a kifejlesztett módszertant, létrejövő új programokat beépítjük a bevont köznevelési intézmények programjába valamint a módszertani fejlesztések keretében kidolgozott szakmai anyagokat évente felülvizsgáljuk és aktualizáljuk. A projekt keretében megszerzett tapasztalatokat a tankerület más intézményeivel is megosztjuk.

A pályázat keretében intézményünkben az alábbi területeken valósultak meg programok:

Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek:

PROJEKT SZAKMAI MEGVALÓSÍTÁSA

A pályaorientációhoz kapcsolódó, elsősorban az általános iskola és gimnázium 1-12. évfolyamos tanulóinak szóló, kiemelten a MTMI területek népszerűsítésével egybekötött programok, rendezvények, szolgáltatások megvalósítása az alábbiak szerint valósult meg:

Az A modulból a b.) kötelező, mellette további kettő kötelezően választandó tevékenység

a B modulból a c) kötelező, mellette további kettő kötelezően választandó tevékenység

A C - D modulból egy-egy tevékenység kiválasztása kötelező

A. Tanórához köthető tevékenységek:

a) rendhagyó, tematikus órák, találkozók szervezése (végzett diákok, sikeres emberek, szülők életpályáinak, életútjainak bemutatása)

- fölrajzos ismeretek, tájékozódási ismeretek, vízminőség vizsgálat oktatása erdei táborokban

b) iskolalátogatás, nyílt nap, pályaválasztási rendezvény (továbbtanulási célként azonosítható külső intézményben és/vagy saját intézményben megvalósított rendezvény)

- Nyílt napokon fizikai, kémiai, biológiai kísérletek bemutatása a pályaorientáció elősegítése érdekében

Tanórán kívüli tevékenységek:

a) több szakmaterületet érintő munkahely bemutatások

- Látogatás a Paksi Atomerőműbe és Bátaapátiba
- Gazdálkodás a Mátra természeti erőforrásaival

b) a pályaorientációhoz kötött önismereti programok, tréningek, szakkörök megvalósítása

- Építsünk és programozzunk egy önállóan működő adatgyűjtő állomást Raspberry Pivel

c) MTMI területet érintő speciális tematikájú, élmény jellegű szakkörök, diákkörök szervezése

- Berze Természettudományos önképzőkör
- Fizika szakkörök (kísérlet+elmélet élményszerűen, modern fizika)
- Informatikai szakkörök (BBC micro:bit játékkészítés és irányításvezérlés, robotprogramozás, androidos mobil applikáció fejlesztés)
- Természetfotós és természetvédelmi szakkör

f) szünidei és nyári tematikus, szakmai programú táborok szervezése (kiemelten MTMI területek)

- Nyári természettudományos önképzőköri táborok szervezése

g) IKT eszközökkel, perifériákkal, programozással kapcsolatos készségfejlesztő tevékenység megvalósítása

- BBC micro:bit projektbemutató nap

A tanulóknak nyújtott programokkal kapcsolatos fejlesztések, eszközbeszerzések:
az oktatásban alkalmazható korszerű, ismeretterjesztő, interaktív eszközök beszerzése, alkalmazása, taneszközkészlet bővítése

- BBC micro:bit tanulói készletek, LEGO Mindstorms EV3 csomag, fényképező gépek, tájolók, laptopok, vízminőség vizsgálati készlet

A pályázati célok megvalósítása érdekében együttműködési megállapodást kötöttünk piaci szereplőkkel, pedagógus kollegáink részt vettek a Pedagógiai Oktatási Központ szervezésében pályaorientációt segítő szakmai felkészítésen.

Az iskola szabályozóinak fejlesztése, bővítése

Megvalósul a köznevelési intézmények pedagógiai programjának, SZMSZ-ének fejlesztése, bővítése, melyben hangsúlyosan megjelenik a pályaorientáció, valamint az MTMI fókuszú nevelés és képzés.

A projekt megvalósítását követően a pályaorientáció segítésében szerzett szakmai tapasztalat és jó gyakorlat beépül az intézmény mindennapi munkájába, a felkészítésen részt vett kollegák tudásmegosztás keretében a nevelőtestület tagjainak szemléletformálásában részt vesznek. Az intézmény jövőbeni tanórán kívüli programjainak tervezése során szem előtt tartja az MTMI fókuszú programok fontosságát, segíti azok megvalósulását.
Fenti szakmai irányok követését a projekt 2020. 11. 30-át követő fenntartási időszakban is fontosnak tartjuk.

Elfogadási záradék

Alulírottak egyetértünk a Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium jelen Pedagógiai Programjában foglaltakkal:

Gyöngyös, 2021. szeptember 23.

Szalai Kitti
a Szülői Munkaközösség elnöke

Gyöngyös, 2021. szeptember 23.

Árvai Hanna Dóra
a Diákönkormányzat elnöke

Gyöngyös, 2021. szeptember 23.

Köves Péter
az Intézményi Tanács elnöke

***

A Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium nevelőtestülete a Szülői Munkaközösség, a Diákönkormányzat, illetve az Intézményi Tanács véleményét figyelembe véve a 2/2021. sz. Nevelőtestületi Határozatával elfogadta a Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium jelen Pedagógiai Programját.

A nevelőtestület képviseletében

Gyöngyös, 2021. szeptember 30.

Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium 3200 Gyöngyös, Kossuth Lajos utca 33. 1.

Dr. Czinder Péter
igazgató

A Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium Pedagógiai Programját jóváhagyom:

Gyöngyös, 2021. szeptember 30.

Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium 3200 Gyöngyös, Kossuth Lajos utca 33. 1.

Dr. Czinder Péter
igazgató